

VÉLEMÉNYEZÉSI
ANYAG 1.1

OROSZLÁNY

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS, KÖSZÖNTŐ	8
2. OROSZLÁNY BEMUTATÁSA	9
3. ÖRÖKSÉGÜNK	15
4. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK	27
ÓVÁROSI KARAKTER	29
ÚJVÁROSI LAKÓTELEPI KARAKTER	33
ÓFALU KARAKTER	37
KERTES CSALÁDI HÁZAS KARAKTER	40
SORHÁZAS KARAKTER	42
ÜDÜLŐTERÜLETI KARAKTER	44
KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG KARAKTER	46
GAZDASÁGI KARAKTER	51
HÉTVÉGI KERTES (KORÁBBI ZÁRTKERTES) KARAKTER	53
NAGY ZÖLDFELÜLETEK, NAGY ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÁGÚ TERÜLETEK KARAKTERE	54
EGYÉB KARAKTER	56
5. AJÁNLÁSOK	59
ILLESZKEDÉS	60
LAKÓHÁZAS JELLEGŰ TERÜLETEK	
TÁRSASHÁZAS BEÉPÍTÉSEK - ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK	61
ÓVÁROSI KARAKTER	65
ÚJVÁROSI LAKÓTELEPI KARAKTER	68

CSALÁDIHÁZAS BEÉPÍTÉSEK - ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK	71
ÓFALU KARAKTER	77
KERTES CSALÁDI HÁZAS KARAKTER	79
SORHÁZAS KARAKTER	82
ÜDÜLŐTERÜLETI KARAKTER	84
EGYEDI JELLEGŰ KARAKTEREK	
KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG KARAKTER	85
GAZDASÁGI KARAKTER	87
HÉTVÉGI KERTES (KORÁBBI ZÁRTKERTES) KARAKTER	89
NAGY ZÖLDFELÜLETEK, NAGY ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÁGÚ TERÜLETEK KARAKTERE	90
EGYÉB KARAKTER	91
UTCÁK, KÖZTEREK, KÖZPARKOK	94
HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK	97
HÍRKÖZLÉSI BERENDEZÉSEK	98
6. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA, épületek, építészeti részletek közterületek, zöldfelületek	99
7. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA, sajátos építményfajták, reklámhordozók egyéb műszaki berendezések	110
8. HIVATKOZÁSOK	114
9. IMPRESSZUM	116

fent: Domanovszky Endre: Táncoló lányok című falképeinek részlete, lent: Ady Mozi épülete / forrás: Oroslótny Város Önkormányzata fotótára
VELEMÉNYEZESI ANYAG 1.1

1

BEVEZETÉS,
KÖSZÖNTŐ

BEVEZETÉS

Településeink folyamatosan változó és alakuló környezetét eltérő jellegű házak, utcák, parkok és terek elemei építik fel. Ezen sokszínűség ellenére felfedezhetőek uralkodó motívumok, hasonló formák, jellemző anyaghasználatok, melyek egységes karakterré, karakterek szövedékévé fűzik össze az épített és természeti környezetünket.

A településképi arculati kézikönyv feladata, hogy segítse a városkép jövőbeli alakulását, javaslatokkal támogassa a harmonikus települési szövet megteremtését, inspirációt nyújtson a környezetalakítási folyamatokhoz, segítse az építéshez kötődő döntéseket, irányt mutasson a jövő építettőinek, hozzájáruljon a tervezők munkájához.

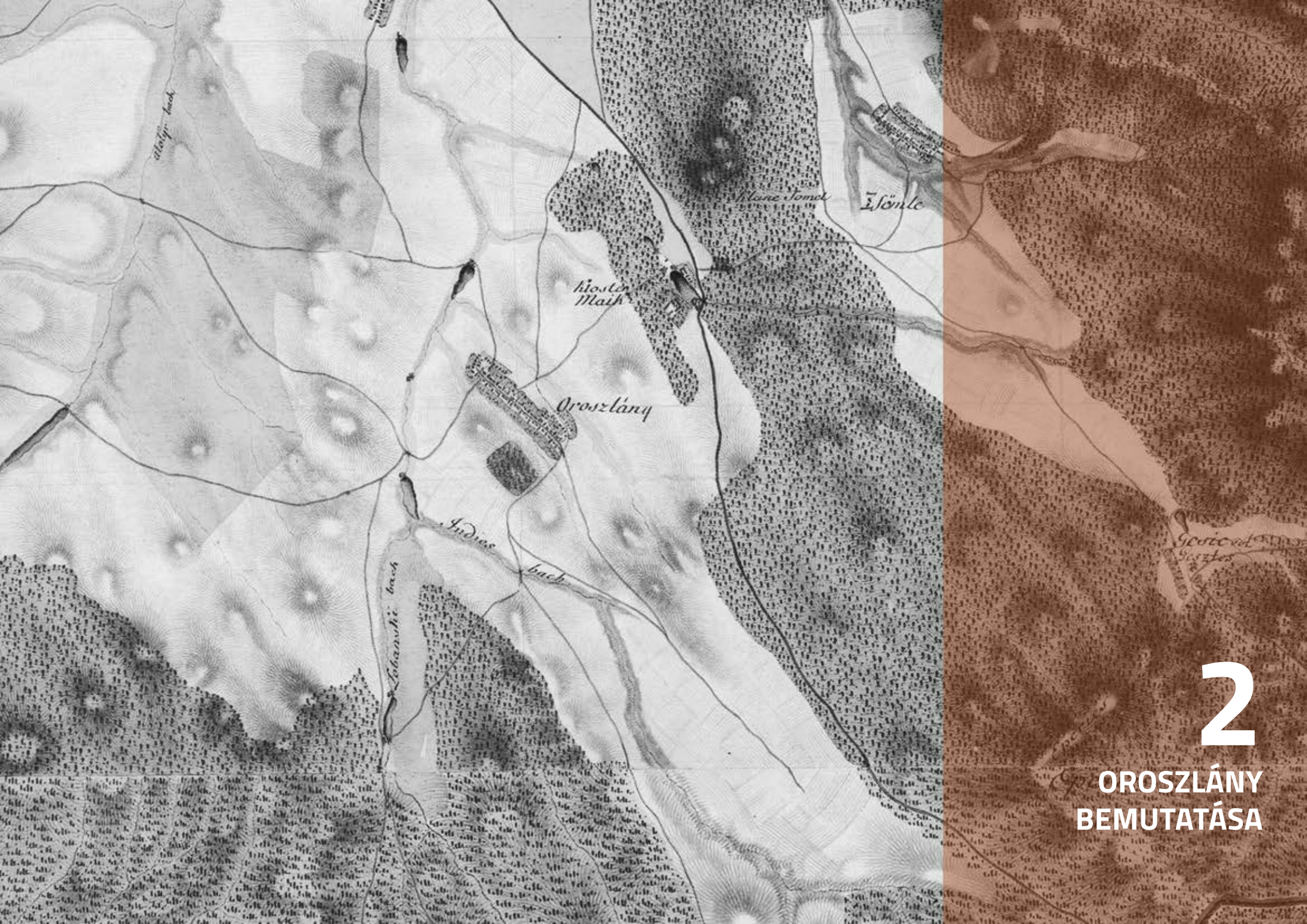
Oroszlány városa számára kiemelten fontos a településkép védelme és minőségi formálása, hiszen közös érdekünk, hogy esztétikus, ízléses, jól használható és kényelmes környezetben éljünk. A településképi arculati kézikönyv számba veszi Oroszlány védett épített és természeti területeit, elemzi, értelmezi és bemutatja a város meghatározó épített és természeti környezetét leginkább meghatározó karakterjellemzőket, az egyes területek épületállománya alapján lehatárolja az eltérő arculattal rendelkező területeket, javaslatokat fogalmaz meg a településképi minőségi formálására és ehhez szervesen illeszkedően jó megoldásokat és gyakorlatokat vonultat fel.

Fontos, hogy a kézikönyv nem építési szabályzat, nem helyettesíti azt. A kézikönyv iránymutatásokat, javaslatokat és elveket fogalmaz meg, példákkal illusztrálja a településképi szempontjából igényes jó gyakorlatokat annak érdekében, hogy segítse a jövő átalakítási, megújítási, bővítési munkáit és új építkezéseit a harmonikus településképi megvalósítása érdekében. A kézikönyv a párhuzamosan készülő Településképi Védelmi Rendelet megalapozó dokumentuma.

Oroszlány Város Településképi Arculati Kézikönyvét és Településképi Rendeletét széleskörű partnerségi bevonás keretében készítette. A megvalósítás során helyi kérdőíves felvétel, valamint partnerségi fórumok kerültek megrendezésre. A kézikönyv készítése a város Főépítészének irányítása mellett valósult meg.

Malom-tó / forrás: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára
VELEMÉNYEZESI ANYAG 1.1

2

OROSZLÁNY
BEMUTATÁSA

OROSZLÁNY BEMUTATÁSA

Oroszlány Komárom-Esztergom megye déli határán, a Vértes-hegység északnyugati lejtőjén, az Által-ér völgyében fekszik. A közel 20 000 fős lélekszámú település járásközpont, ipari szempontból térségi jelentőségű település. A város természetközeli fekvésének, ipari történelmének, egyidőben kiépülő városközpontjának és épített örökségeinek köszönhetően egyedi hangulattal rendelkező város.

Oroszlány történeti központja, a korábbi falu a bányászatnak köszönhetően meginduló dinamikus növekedés eredményeként 1954-re vált várossá. Az 1937-ben megindult oroszlányi szénbányászatnak köszönhetően megkezdődött a város mai szerkezetének tudatos és tervezett kiépülése. Az ipar felfutásának eredményeként gyors ütemben növekedett Oroszlány lakossága, az 1941-ben csupán 1742 lelkes falu 1960-ra 13 085 főre, 1980-ra 20 613 főre emelkedett.

Oroszlány területén található számos országos szinten is egyedülálló épített örökség és egyedi karakterű terület. A város központjától északkeletre elhelyezkedő Majki Kamalduli Remeteség épületegyüttese, a délen fekvő Vértesszentkereszt bencés apátság romok, A Rákóczi Ferenc út menti

sgrafittok, az Ófalu védett utcaképrészletei, a Fürst Sándor utca karaktere, vagy az Erőműi-tómentén cölöpökre kiépült horgászházak erdeje kiemelkedően fontos helyek, Oroszlán arculatának jellegzetes és meghatározó elemei.

Oroszlány gazdaságában továbbra is meghatározó az ipar, azonban annak szerkezete jelentősen átrendeződött. A korábbi bányászatot mára a gépipar és az autóipar határozza meg leginkább. A város déli területen nagyterjedésű ipari területek találhatóak, Komárom-Esztergom megye 100 legnagyobb árbevételű vállalkozásából négy Oroszlányon működik.

Oroszlány természeti értékekben gazdag, közigazgatási területének jelentős része erdővel borított, ami alapvetően meghatározza a tájképet és tájhasználatot. Az erdőségeket a város Pusztavámmal határos területein bányüzemek és roncsolt területek tájsebei szabdalják. A várost övező területen meghatározóak a Vértes növénytakarásai, mint a cserszömörccs karsztbokorerdők, a karszttölgyesek vagy a gyertyános kocsánytalan tölgyesek.

előző oldal: Első katonai felmérés (1763 - 1787) / Forrás: <http://mapire.eu>, Látkép a Haraszt-hegyről / forrás: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára
VELEMÉNYEZESI ANYAG 1.1

TELEPÜLÉSTÖRTÉNET

A mai Oroszlány területe a X. század végétől a Csák nemzetség szállásterületéül szolgált. Ehhez az időszakhoz kötődik többek között a Vértesszentkereszti monostor, a majki premontrei apátság, illetve Gerencsér- és Oroszlánkő várának építése.

Az írott források szerint Oroszlánkő vára még 1536-ban is állt, azonban a török hódoltság ideje alatt valószínűsíthetően felgyújtották, aminek eredményeként elpusztult. A hódoltság alatt a vár és a vidék lakatlan volt, ekkortájt Oroszlánkő Pusztá néven volt ismert. A török kiűzését követően a szlovákok betelepítésével a vidék újjáéledt, a vár romjait a házak és a Makji remeteség építése során fokozatosan elhordták.

Megindult a terület fokozatos benépesedése, míg a XVIII. század első felében a területen megközelítőleg 20 fő lakott, addig 1820-ra elérte népesség a 598 főt, 1941-re pedig meghaladta az 1742 fős lélekszámot. A falu fejlődésének elsődleges területe a Haraszt-hegy északkeleti oldala mentén a patakok által szegélyezett, mai Ófalu területe volt.

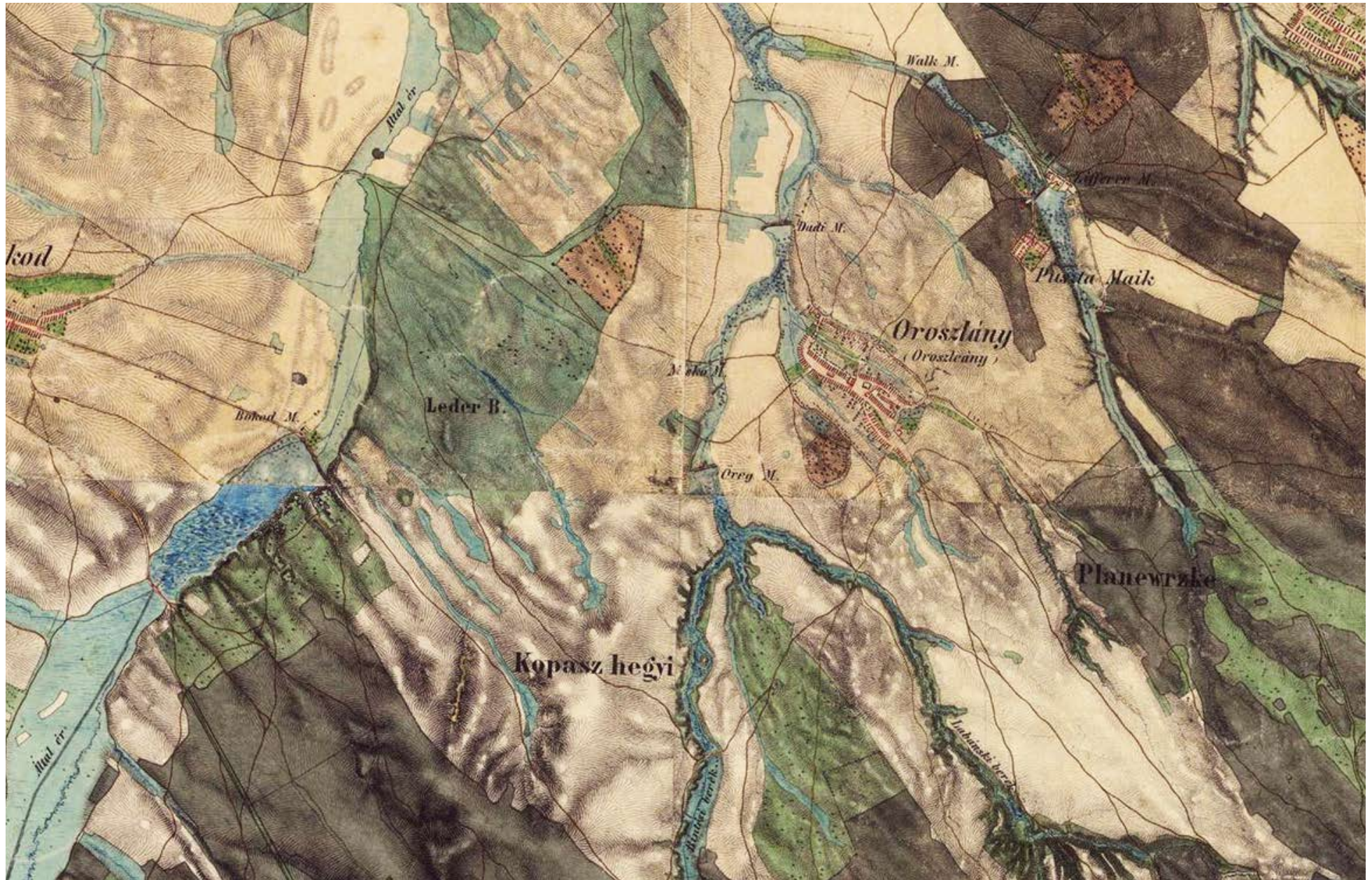
A településszerkezetre a legnagyobb változást a II. világháború utáni események jelentették. A fejlesztések elindulásához jelentősen hozzájárult az 1937-től, a település környékén található szénmezőkre épülő bányászat elindulása és folyamatos bővülése, valamint a kapcsolódó ipari tevékenységek rohamos fejlődése. A falu nagyvolumenű fejlesztése 1949-ben indult meg, amikor célul tűzték ki Oroszlány városhálózati szerepének erősödését és ipari központtá fejlesztését.

A város gazdasági fejlődésének következtében Oroszlány népessége az 1949-es 3740 lélekszámról nagymérvű növekedéssel 1954-re 6596 főt, 1985-re 22620 főt ért el, amely napjainkra 18000 főre mérséklődött. A város népességének növekedése során a város karaktere is jelentősen átalakult.

Kilátás a víztoronyból a Mátyás király utca - Mészáros Lajos utca kereszteződése felé (1967)

Forrás: FORTEPAN / MAGYAR RENDŐR

Második katonai felmérés (1806 - 1869) / Forrás: <http://mapire.eu>
VELEMENYEZÉSI ANYAG 1.1

A településszerkezetre jelentős hatást gyakorolt a lakótelepi összkomfortos lakások építése és ezzel egyidejűleg az új városrészek kialakítása. Az 1950-es években elkezdett kiépülni az Óváros szocreál stílusú beépítése, melynek legjellegzetesebb épülete a helyi védelem alatt álló Városkapu és a Fürst Sándor utca képe. Az 1960-as években avatták fel a Sportstadiont, megalakult a Hőerőmű Vállalat, megnyílt a Béke-szálló és a Művelődési Központ, megépült a Hőközpont és a Víztorony.

A 60-as 70-es években folytatódott a város bővítése, megkezdődött az Újváros városrész kialakítása és ekkor kezdték el építeni a belvárost körülvevő kertvárosias Kecskédi és Borbála lakótelepet, valamint a Bányász-körút térségét.

Újváros terület több ütemben épült fel, az északi és nyugati városrész beépítése a 70-es években fejeződött be. A városrészben 3-5 emeletes tömbös beépítési forma jellemző, ez alól csak a városrész idősebb sorházas részei, valamint a 10 emeletes panelházai jelenteken kivételt.

A Borbála telep déli része már a 60-as években kiépült, az északi területek beépítése is megkezdődött. A 80-as évek közepére fejeződött be a Dózsa György és a Bem József utca közötti sorházas beépítés, ezután megindult a Kecskédi út menti területek benépesülése.

A lakosság növekedésével párhuzamosan Zala és Heves megyéből cigány származású lakosság szervezett letelepítése zajlott a városban, ami előmozdította a külterületek lakosságának növekedését. A korábbi cigány telepek mellett elsősorban a megüresedett „6 ajtós” barakklakásokban telepedtek le egészen a 60-as, 70-es évekig, illetve a város zártkerti területén, a mai Nyíres dűlő mentén, a jellemzően rossz minőségű, alacsony komfortú lakások területe volt meghatározó.

A város első gyors ütemű fejlődése a 60-as évek közepéig tartott, mivel a szénbányászat visszaesése a város fejlődését is mérsékelte. Az 1980-as évektől kezdődően újabb lendületet vett a fejlődés köszönhetően annak, hogy új üzemek létesültek (Cipőgyár, Kontakta alkatrészgyár) illetve annak, hogy az 1974-es EOCÉN program kapcsán elindult a bányászat Márkushegyen és elkezdődött az Oroszlányi Hőerőmű rekonstrukciója.

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

Mátyás király út. (1963)

Forrás: FORTEPAN / LECHNER NONPROFIT KFT. DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT / VÁTI

Rákóczi Ferenc út (1963)

Forrás: FORTEPAN / LECHNER NONPROFIT KFT. DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT / VÁTI

A bányák fokozatosan bezárását hozta el a rendszerváltás időszaka, az 1990-es években 7500 bányász veszítette el a munkáját. A Vértesi Erőmű Zrt. 2014-ben bezárta Magyarország utolsó mélyművelésű szénbányáját is Márkushegyen. Oroszlány gazdasági szerepe megváltozott, a város ipari tevékenysége átalakult, a rendszerváltást követően a korszerű ipari és szolgáltatási üzemek létesültek, valamint nagymértékű infrastrukturális fejlesztések valósultak meg a városban.

A város szerkezetét érintő jelentős változás nem következett be. Több lakótelepi épület is megújult a belvárosban, illetve tovább növekedtek a kertvárosi területek és megjelentek új, nagyobb léptékű társasházi épületek is a belváros környezetében. A korábbi szigorúan tervezett lakótelep struktúráját földszintes kereskedelmi, vendéglátó és szolgáltató épületek lazítják. Az elmúlt időszakban megvalósult számos városi funkció fejlesztése úgy, mint szakrendelő és lakóparkok építése, új közterületek kialakítása, út és intézményi felújítások, ipari park kialakítása.

A város több, jelenleg beépítetlen tartalék területtel rendelkezik. Lakóterületek fejlesztésére a Kecskédi út menti családi házak északkeleti oldalán, a város délkeleti területén, a Bányász körüti lakóterület alatt, illetve az Ófalut délkeletről határoló területek esetében van lehetőség a jövőben.

Kilátás a víztornyóból a Mészáros Lajos utca - Rákóczi Ferenc út kereszteződése felé, középen a Városháza. (1967) / Forrás: FORTEPAN / MAGYAR RENDŐR

*Oroszlány légfotó (1966) / forrás: fentrol.hu
VELEMENYEZÉSI ANYAG 1.1*

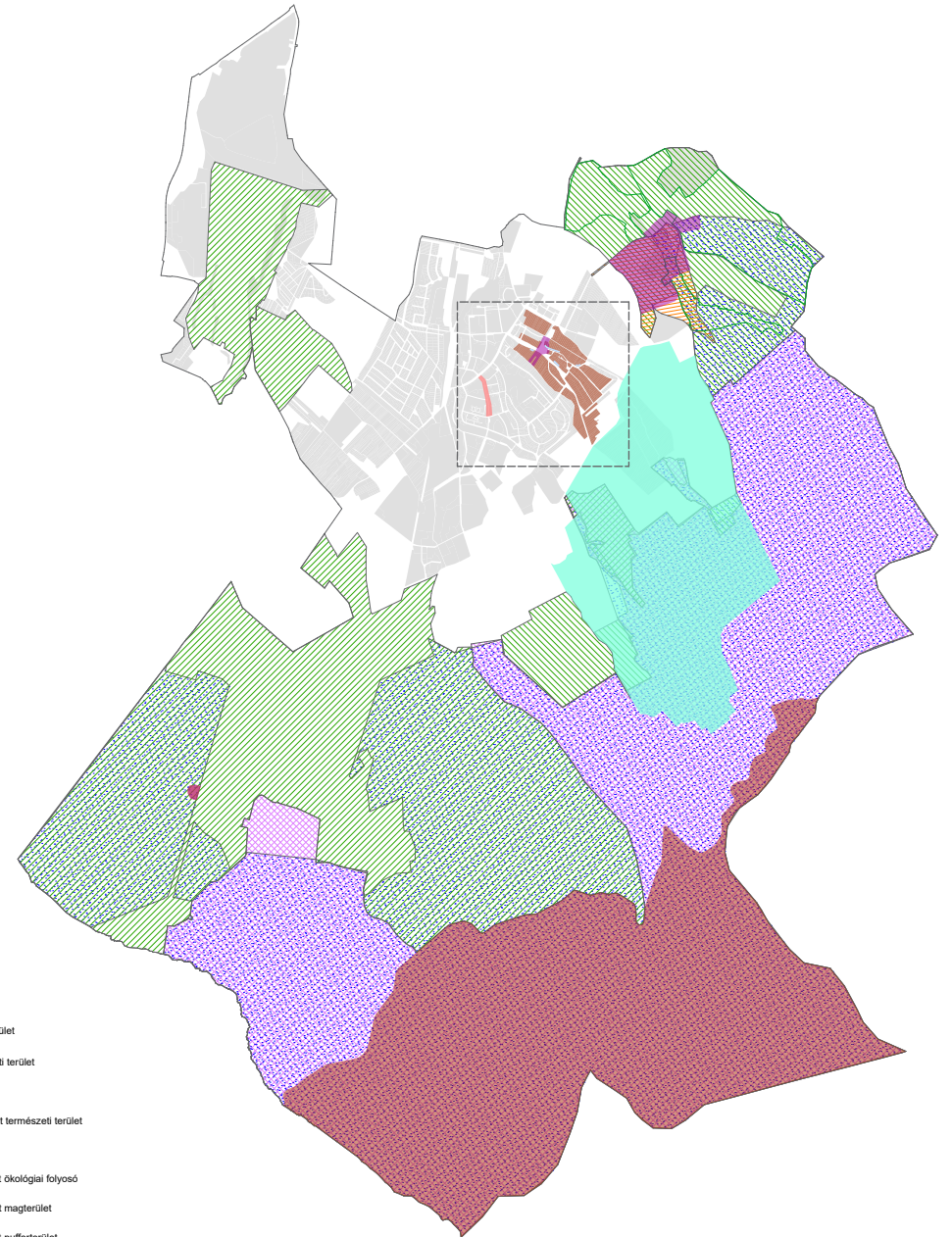
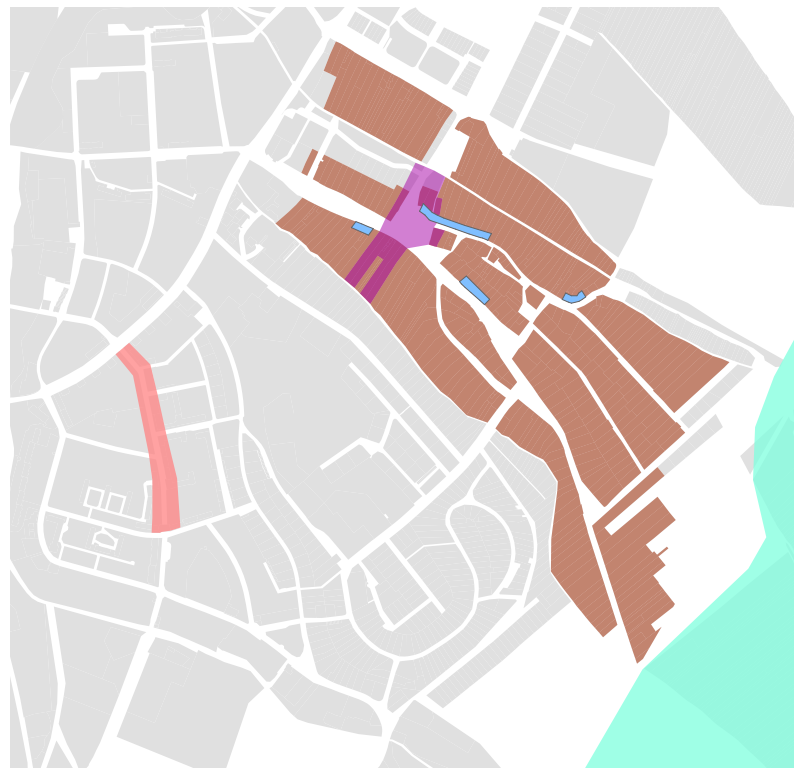

3

ÖRÖKSÉGÜNK

ÖRÖKSÉGÜNK

Oroszlány város egyedi fekvésének, uradalmi és egyházi központ szerepének és nagyléptékű reprezentatív városfejlesztésének köszönhető számos országos és helyi jelentőségű védett épített és természeti értékkel rendelkezik. Olyan ismert örökségek, mint a Vértesszentkereszti bencés apátság romjai vagy a kamalduli remeteség épületegyüttese mellett számos értékes és a város hangulata szempontjából meghatározó pontja van Oroszlánynak. Példaként említhető Oroszlány belvárosi területei, Ófalu történeti központja, a Rákóczi út menti sgraffittok, az Eróműi-tó épült horgászházak, vagy a város déli területén elterülő Vértesszentkereszti erdős területei, melyek nagymértékben hozzájárulnak a város arculatának formálásához.

- Műemléki környezet
- Védett településszerkezet
- Védett utcakép
- Helyi védelem alatt álló terület
- Helyi védettségű természeti terület
- Védendő tájszerkezet
- Védett és fokozottan védett természeti terület
- Vértessi Tájvédelmi Körzet
- Országos ökológiai hálózati ökológiai folyosó
- Országos ökológiai hálózati magterület
- Országos ökológiai hálózati pufferterület

TERÜLETI JELLEGŰ VÉDELMEK

Oroszlány több védett területtel rendelkezik, melyek amellet, hogy segítenek a hangsúlyok megtalálásában kiemelt figyelmet is érdemelnek a városkép szempontjából. A város területén találunk több országosan védett műemléki környezetet és természetvédelmi területet és épületegyüttest, amit helyi védett épületek és értékvédelmi és tájvédelmi területek egészítenek ki.

MŰEMLEKI KÖRNYEZET

Védetté nyilvánított műemlékek közvetlen környezetét érinti a műemléki környezet jellegű védelem. Célja, hogy az épület megóvása mellett, annak környezeti és települési kapcsolatai is megőrzésre kerüljenek, biztosítva legyen az épület és az azt körülölelő terület egysége. Oroszlány területén egy védett műemléki környezetet található, a Majkpusztai volt kamalduli remeteszeg.

Majkpusztai volt Kamalduli Remeteség műemléki környezete

Oroszlánytól északkeletre található terület, mely az egykori kolostor, az elpusztult templom és a remeteházak épületegyüttese mellett magába foglalja a korábbi birtok részét egykori jégverem, grottakápolna és díszkút, malomépület, molnárház illetve a Celli Szűz Mária kápolna épületét is egyaránt, valamint az őket övező területeket.

Azon műemlékek közvetlen környezete, mely nincs külön jogszabályban meghatározva ex-lege műemléki környezeti védelmet élveznek. Oroszlány területén négy ex-lege védett műemléki környezetet találunk.

- Evangélikus templom ex-lege műemléki környezete
- Vértesszentkereszti bencés templomrom ex-lege műemléki környezete
- Vértesszentkereszti bencés kolostor romjai ex-lege műemléki környezete
- Vízialom ex-lege műemléki környezete

Evangélikus templom

HELYI ÉRTÉKVÉDELMI TERÜLETEK

Az országos szintű védelmek mellett Oroszlány három területe élvez helyi védelmet. Ennek célja az Oroszlány városképe szempontjából meghatározó épített értékek megőrzése és fennmaradásának biztosítása.

Telekszerkezeti védelem alatt áll Oroszlány Ófalu városrésze, mely szerkezetét a táji adottságokat követő görbe utcák jellemzik. A házak fésűs beépítésben, az utcavonalra merőlegesen helyezkednek el. A városrész hitelesen megőrizte az ipari város kialakulását megelőző településszerkezetet, s az épületállományában is számos falusias épület található ma is.

Utcaképi védelmet élvez az Alkotmány utca és a Várdomb utca két-két szakasza. Az Ófalu területén lévő utcakép épületei követik a fésűs beépítést, jellemző az utcavonalra merőleges tájolás és a részben tömör kerítések alkalmazása a földszintes, nyeregtetős és csonkakontyos épületeken, több helyen előfordul az ereszvonala felé térdfal szerűen továbbvezetett homlokzati kialakítás.

Helyi védelem alatt álló terület a Fürst Sándor utca menti házsor, mely az 50-es évek kisléptékű, utcavonalra illesztett beépítését mutatja, jellemzően kétemeletes házak összeépítéséből jött létre. Az épületek léptéke, a tér-tömeg aránya, valamint az erkélyek és boltíves kapubejárók historizáló belváros hangulatot kölcsönöz a területnek.

TÁJI ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

Országosan védett értékek

Országos jelentőségű természeti terület a Majki Remeteség épületegyüttesétől több nagyterjedésű terület található az északkeleti városhatárig elnyúlóan.

Védett utcakép részletek a Várdomb utcában
VELEMENYEZÉSI ANYAG 1.1

Vértesi Tájvédelmi Körzet a Dunántúli-középhegység Bakony és Gerecse közé ékelődő Vértessé és környékének természeti örökségeit hivatott védeni. A terület biológiai sokféleségének, természetének gazdagságának, értékes állat és növényvilágának védelmét biztosítja.

Országos ökológiai hálózatoknak kiemelt szerepe van az élőhelyek folytonosságának biztosításában, a növény- és állatvilág számára megfelelő élettér biztosításában. Oroszlány déli és keleti területein nagykiterjedésű ökológiai hálózat övezet magterület, ökológiai folyosó és pufferterület találhatóak.

Védendő tájszerkezetű terület a város beépített területétől délkeleti irányban, az Ófalu területének folytatásaként található, közel a városhatárig elnyúlóan.

NATURA 2000 élőhelyvédelmi területek olyan összefüggő európai ökológiai hálózatok, melynek célja a természetes élőhelytípusok és a vadon élő állat- és növényfajok védelmének keresztül a biológiai sokféleség biztosítása, fenntartása és helyreállítása.

Emellett Oroszlány területén találhatóak ex lege védett források és barlangok.

Helyi védettség

Majki Műemlékegyüttes tájképi környezete: Majkpuszta területén, a Kamalduli Remeteség környezetének természeti értékei élveznek helyi védettséget. A Majki-tó területe és a Remeteséget körülölelő erdős és szántóterületek szerves részét képezik a környék tájszerkezetének.

Vértesszentkereszt templom és kolostorrom tájképi környezete: Helyi természetvédelmi terület a város központjától délre található templom és kolostorrom területe annak tájképi illeszkedése okán.

Az Oroszlányi Hőerőmű Vállalat szén szállító drótkötélpályája (1968) // Forrás:FORTEPAN / UVATERV

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

MAJKPUSZTAI KAMALDULI REMETESÉG

A Magyarországra betelepült némasági fogadalmat tevő kamalduli szerzetesrend 17 cellaépületből és a mellette álló főépületből összeálló fallal körbevett, tájképbe illesztett épületegyüttes. A kórházként, középiskolaként, kollégiumként, posztóüzemként használt együttes részleges rekonstrukciója 2015-ben fejeződött be, mely egy nagyobb megújulás első üteme. A remeteség területe országos jelentőségű épített és kulturális örökséget hordozó objektum. Az idők során a különböző betelepülő funkciók miatti átépítések ellenére meg tudta őrizni egyedi építészeti megjelenését, művészeti értékeinek jelentősebb vonásait, részleteit. (részletes bemutatás a 4. fejezetben)

20
ÖRÖKSÉGÜNK / ÖRÖKSÉGÜNK

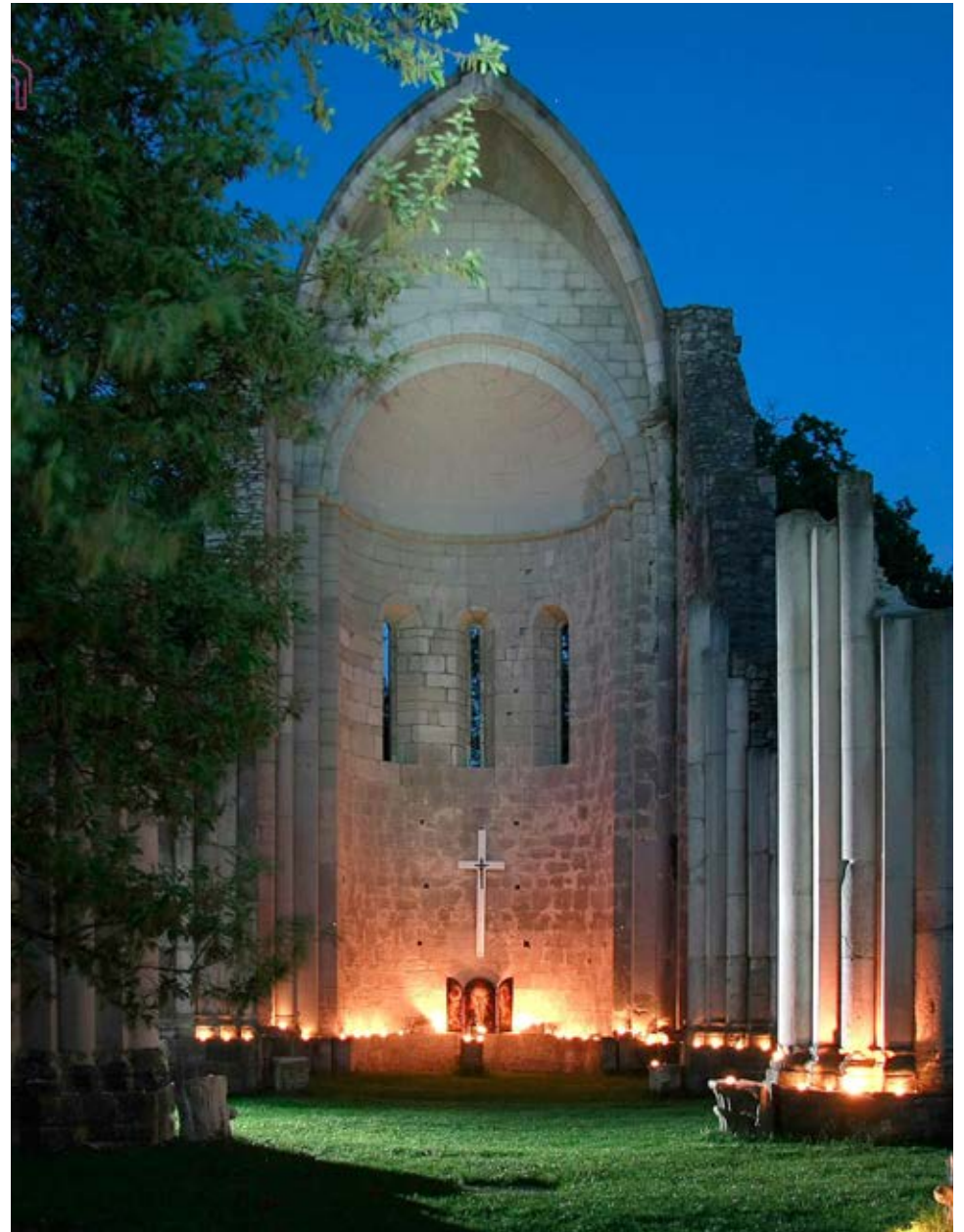
VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

VÉRTESSZENTKERESZTI BENCÉS APÁTSÁG ROMJAI

A Vértesszentkereszten található bencés apátság háromhajós, keresztházas bazilikális elrendezésű templomának, illetve a mellette álló kolostor épületének romjai. A már a XII. században szerzetesek által lakott terület hanyatlása már a XV. századtól megindult, a ma is látható állapot az évszázadok viszontagságait követő XX. Századi rekonstrukció eredményei. (részletes bemutatás a 4. fejezetben)

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

21

ÖRÖKSÉGÜNK / ÖRÖKSÉGÜNK

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

SGRAFITTOK A RÁKÓCZI ÚT MENTÉN

Oroszlány főutcája, a Rákóczi út mentén, az út vonalára merőlegesen telepített kilenc sávház oldalának földszinti traktusában található ezek a különböző vakolatrétegek használatával kialakított képzőművészeti alkotások. A nagyon hasonló stílust követő falképek az 50-es években alkotó festőművészek munkái. Délről észak felé haladva a Halászok Vecsési Sándor, a Labdázók Sarkantyú Simon, a Bányászcsalád Blaski János, a Táncoló lányok Ridovics László, a Faültetők Orosz János, az Aratók Kokas Ignác, a Zenészek Hock Ferenc, a Lányok, madarakkal Michnay Andrea, a Munkások Óvári László alkotása. Mind a kilenc 1959-ben készült kisebb-nagyobb minőségi különbségekkel, a restaurálásuk 2012-2014 között történt meg Zámbó Kornél festőművész munkája nyomán.

VÁROSKAPU ÉPÜLETE

Az oroszlányi városkapu 1958-ban épült szocialista realista stílusban, homlokzati kiképzésén archaizáló épülettagezatokkal, a város emblematikus épülete. Városi könyvtárat helyezték el az épületben, azonban a művelődési ház megépítését kövően a könyvtár kiköltözött a falai közül. Az állagromlásának az 1990-es években lezajlott felújítás vetett véget, azonban a városképi szerepének megfelelő funkció elhelyezése továbbra is várat magára. Jelenleg garzonlakások találhatóak a háromemeletes, óratornyos épületben.

22

ÖRÖKSÉGÜNK / ÖRÖKSÉGÜNK

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

EVANGÉLIKUS TEMPLOM

Az Ófalu területén az Alkotmány utca és Szent Flórián tér sarkán található az 1787-ben épült copf stílusú evangélikus templom. Az egyhajós, szabadon álló, egyenes szentélyzáródású templom déli homlokzatához torony csatlakozik. A téglalap alaprajzú hajó folytatásában, található a keskenyebb, szintén téglalap alaprajzú szentély. A hajó nyeregtetős, a szentély felett kontyolt kialakítású, cseréppel fedett, a nyugati oldalon a szentélyhez kapcsolódó sekrestye épült. A templom mellett átépített, L alaprajzú, földszintes lelkészlak helyezkedik el további melléképületekkel.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

Kép forrás: oroksegnapok.hu

VÍZIMALOM

A középkori alapokon álló vízimalom eredetileg az Esterházy uradalom része volt, de a család a kamalduli rendnek adományozta három halas tóval és a többi vízimalommal együtt. Az egykori vízimalom szabadon álló, téglalap alaprajzú, kétszintes, csonkakontyolt nyeregtetős épületének hátsó homlokzata mögött földszintes toldaléképület található. Korábbi épületmaradványok felhasználásával épült fel 1733-45 között, majd a 19. században bővítették. A víz energiáját gabonaőrlésre és posztóverésre használták fel. 1993-ban több eredeti épületrész elbontásával történt meg a felújítása.

ARANY JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA EGYKORI ÉPÜLETE

A Gárdonyi Géza és Iskola utca közötti területen lévő épületben 1958 és 2005 között működött az Arany János Általános Iskola. Az 1958-ban épült szocialista realista épület az archaizáló formavilág néhány elemét hordozza. Bejárati részének földszinti traktusában oszlopokkal alátámasztott szegmensíves loggiasor fut végig. A kétemeletes épület az elmúlt években felújításon és energetikai korszerűsítésen esett át, tornatermét küzdősportok befogadására alkalmassá alakították, továbbá jelenleg a járási hivatal működik az épületben. A korábbi iskolaudvar átalakítást követően fásított parkolóként funkcionál.

SGRAFFITO A SPORTCSARNOK ÉPÜLETÉN

Zámbó Kornél 1976-ban készült sgraffitoja a sportcsarnok főbejárata mellett található. A 6×4 méteres, kék, vörös és sárga színeket felhasználó falikép három sportolót ábrázol és ennek segítségével három eltérő labdajátékot mutat be.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

LEBEGŐFALU

Az Erőműi-tó keleti partvonalát végig sűrűn sorakozó, cölöpökön álló horgászházak tagolják. A stégeken megközelíthető apró víz felé nyúló építmények változatosságának és nőtt jellegének köszönhetően sajátos hangulatot teremt. (részletes bemutatás a 4. fejezetben)

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

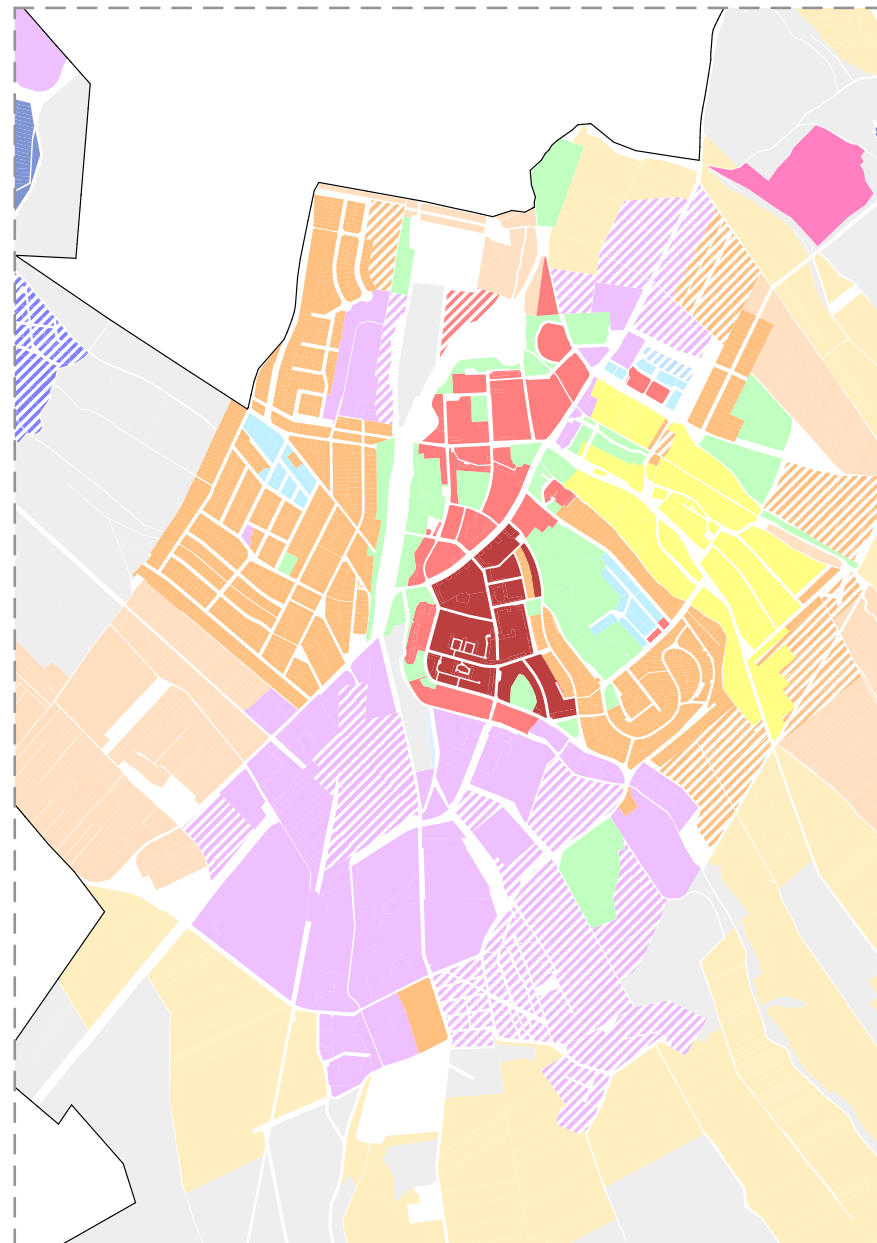
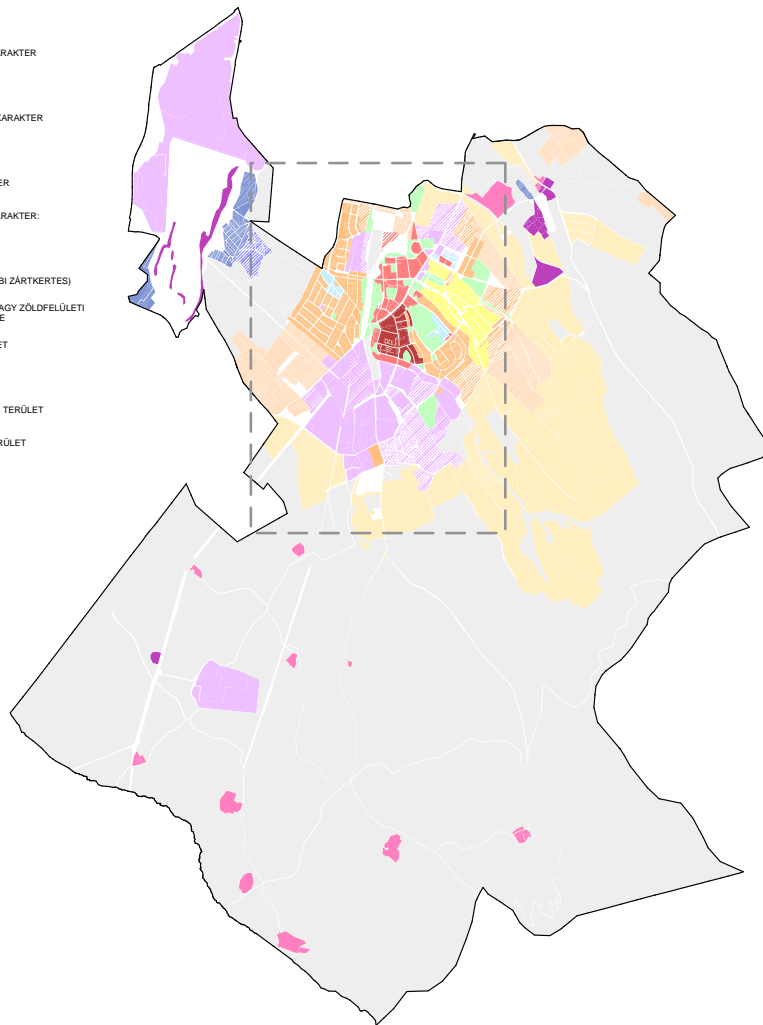

4

TELEPÜLÉSKÉPI
SZEMPONTBÓL
MEGHATÁROZÓ
TERÜLETEK

KARAKTERLEHATÁROLÁS

- ÖVÁROSI KARAKTER
- ÚJVÁROSI LAKÓTELEPI KARAKTER
- ÓFALLI KARAKTER
- KERTES CSALÁDI HÁZAS KARAKTER
- SORHÁZAS KARAKTER
- ÜDÜLŐTERÜLETI KARAKTER
- KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG KARAKTER:
- GAZDASÁGI KARAKTER
- HÉTVÉGI KERTES (KORÁBBI ZÁRTKERTES) KARAKTER
- NAGY ZÖLDFELÜLETEK, NAGY ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTT. EP. KARAKTERE
- EGYÉB / PARKOLÓ TERÜLET
- EGYÉB / ERDŐTERÜLET
- EGYÉB / MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET
- EGYÉB / KÜLÖNLEGES TERÜLET

Oroszlány területén lehatárolásra kerültek az különböző karakterű területek a fenti térképen ábrázolt módon. A fejezetben bemutatjuk az eltérő területek településképi és arculati jellemzőit, valamint az egyes beépítéseket meghatározó településkaracteri sajátosságait.

ÓVÁROSI KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány óvárosi területe az 50-es években kezdődő nagyléptékű ipari fejlesztések nyomán kezdett el kiépülni, s egységes megjelenésű épületállományát máig a korszakra jellemző szocialista realista stílus határozza meg. A Rákóczi Ferenc út, Táncsics Mihály út, Mészáros Lajos utca által határolt részen elterülő Óváros mindemellett, hogy legnagyobb részét lakótelepi tömbök alkotják a város funkcionális központja is egyben. A kiépült utcahálózat, a kapcsolódó teresedések és parkok, valamint a nagy zöldfelületek alapjaiban határozzák meg karakterét. A területen a többszintes épületeket találunk változatos beépítésben, ami városias karaktert kölcsönöz a területnek. Az épületek állapota erősen heterogén, a felújításra szoruló épületek mellett találunk számos példát korszerűsített lakóházakra és középületekre egyaránt.

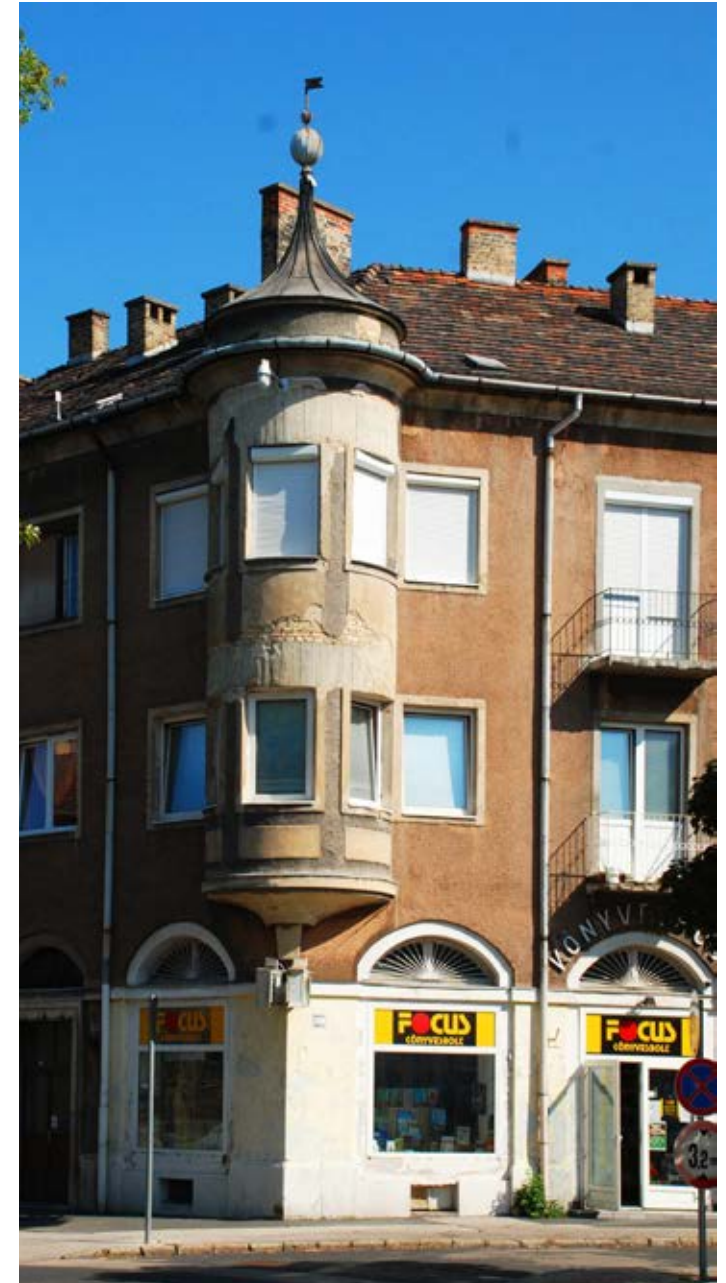
Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Beépítettség és sűrűség

Az Óváros területét változatos beépítettség jellemzi, szerkezetét alapvetően meghatározza az egyidőszakban megvalósult tervezett fejlesztés. A területet nyolc, utcákkal határolt nagykiterjedésű tömb alkotja, belső utak mentén feltáruló zöldfelületekkel, tagolt épületállománnyal. Nagykiterjedésű, monoton beépítések nem jellemzőek a területen.

Az 50-es évek hazai építészetét döntően meghatározó szocialista realista építészet valamennyi elemét magán hordozza a terület. Az Óvárost átszelő Fürst Sándor utca, illetve a rá merőleges keresztutcák (Gárdonyi Géza utca, Iskola utca, Mátyás Király utca, Petőfi Sándor utca, Gönczi Ferenc utca) esetében az utcák zárt térfallal határoltak, az utca vonalával párhuzamosan futó épülettömegekkel, amin nagyobb megnyitások engednek betekintést a tömbbelsőik irányába. A város főutcáját adó Rákóczi Ferenc utca mentén a lakóházak merőlegesen kerültek elhelyezésre, keskeny homlokzatukkal az utca felé fordulva, a térfal folytonosságát a lakótömbök között elhelyezett nagy konzolos előtetővel kialakított, földszintes kiszolgáló épületek teremtik meg.

Az Óváros területét, akár az Újváros lakótelepét, akár a családi házas területeket vesszük összehasonlításképp, szellős beépítés határozza meg. A jellemzően háromszintes épületek egymástól nagy távolságban helyezkednek el, az épületek között nagyméretű zöldfelületek és parkolók találhatóak.

Épületkarakter

Oroszlány Óváros területén jellemzően három szintes, magastetőes épületek találhatóak, a Rákóczi Ferenc út mentén a sűrűség növekedésével párhuzamosan öt szintesre növekszik az épületállomány. A beépítésben kiemelt helyeken, hangsúlynővelő jelleggel elszórva megjelennek négy szintes tömegek, mint például a Városkapu középrizalitja. A főbb tengelyek mentén lévő épületek esetében a földszinten üzleteket találunk, a többi épületnél jellemző a félszint magasságban, kiemelt földszint és a lábzatban elhelyezett pinceszellőző ablakok jelenléte.

A szocreál építészetre jellemző karaktert valamennyi épület hordozza. A városszerkezeti szempontból jelentősebb épületek, mint például a Fürst Sándor utca menti tömbök, a városkapu térsége vagy a Táncsics Mihály út, Petőfi Sándor utca sarkán álló épület, homlokzata díszített. Az ablaknyílások kő- vagy vakolatkeretekkel szegélyezettek, a bejárati ajtó felett tagozatokat találunk, a homlokzat osztópárkányokkal tagolt. Emellett rizalitos tömegképzés, kiugró sarokerkélyek, toronysisakok, oszlopok, domborművek alkalmazása is fellelhető.

Kiemelkedők a Rákóczi Ferenc út menti épületeken található sgraffito díszítések, a korábbi Béke szálló épületének terméskő, kerámia díszítései konzolosan előugró tömege, a városkapu épületegyüttese, a Mátyás Király út menti földszinti páros oszlopkból kialakított homlokzati szakasz.

A központi tengelytől távolabb elhelyezkedő épületek díszítése visszafogottabb, jelzés értékű. Több helyen találkozunk kőkeretes illetve vakolatkeretes ablakokkal, kiugró, tagozatokkal formát erkélyekkel, de számos épület csupán a tömegarányokban követi a többit, díszítetlen vakolt homlokzati felületekkel. Számos épület esetében a lépcsőház ablakainak homlokzati szerepe hangsúlyosabban jelenik meg, például keskeny sorolt téglalap alakú lőrés szerű nyílások vagy kisméretű körablakok formájában.

A területen az épületek állapota átlagos, felújításra szoruló, a vakolat- és épületdíszek viszonylagos épségben megőrződtek, de találunk például felújított, energetikailag korszerűsített épületekre is. A Rákóczi Ferenc út vonzáskörzetében több magasföldszinti lakás bolttá való átalakítása történt meg, külső megnyitással, lépcső és terasz bővítéssel.

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

Közterületek és zöldfelületek

A városrész karakterét meghatározzák a területet feltáró utak mentén kialakított részben zárt sorú beépítések, valamint a Fürst Sándor út mentén kialakított teresedések. Az utca térézetét nagyban befolyásolja az épületek utcavonaltól való elforgatása miatt keletkező kisebb-nagyobb térbővületek. Hagyományos városi teret a Fürst Sándor utca, Gárdonyi Géza és Iskola utca közötti szakaszán találunk, a korábbi iskola épülete előtt.

Az Óváros területét uralják az épületek közötti, nagykiterjedésű zöldfelületek, melyek az autós forgalomtól részben mentesek, védett helyzetűek. Aktív használatra csak helyenként találunk példát, jellemzően alacsony intenzitású fenntartással kialakított zöld zónák a meghatározók. A terület fákkal tagolt (meghatározó a platán és kőris fajok), az utak részben fasorokkal szegélyezettek (például csörgőfa fasorok).

ÚJVÁROSI LAKÓTELEPI KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány Újvárosi lakótelepi területei a Rákóczi Ferenc úttól északra, valamint a Tancsics Mihály út mentén elnyúlva délre terülnek el. A területet nyugati oldalról a vasút, illetve az Oroszlány-Kecskédi vízfolyás tava választja el a kertesi családi házas karakterű területtől, keletről a Rákóczi Ferenc út és az Óváros területe határolja.

Az Óváros területét körül ölelő, korban azt követően létrehozott lakótelepi beépítés vegyesen tartalmaz falazott, vasbeton és paneles szerkezetű

épületeket. A 60-as évektől fokozatosan kiépülő Újváros erősen heterogén, eltérő részei a különböző korszakok iparosított építési technológiájának megfelelően váltakoznak. A Rákóczi Ferenc út északi területétől egészen a Dózsa György utcáig terjedő terület kiépülése már a 60-as évek első felében megkezdődött. Ezt követően épültek be az északibb, illetve a délre elnyúló részek.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Beépítettség és sűrűség

Az Újvárosi lakótelep beépítettsége jelentősen sűrűbb, mint az Óváros területe, köszönhetően a helytakarékos telepítésnek és a magasabb épületállománynak. A beépítést nagy arányban sávházak és kisebb arányban pontházak alkotják, uralkodó az úszótelkes beépítés.

Az északi területen három különböző beépítettségű területrész különíthető el. A városrész a Bánki Donát út menti nyeregtetős épületekből, a Dózsa György utcáig terjedő sáv és pontházak beépítéséből, valamint a Dózsa György úttól északra lévő lazább szerkezetű, hosszabb-rövidebb sávházakból álló épületállományból tevődik össze. A terület intézményi ellátottságát a Hunyadi Mátyás Általános Iskola és a Brunszvik Teréz Óvoda biztosítja, melyek nagy kiterjedésű zöldfelületekkel rendelkeznek.

A Táncsics Mihály út déli oldalán elnyúló beépítés nyugati szakaszán hosszú sávházak, keleti szakaszán jellegzetes formájú tagolt alaprajzú pontház jellegű épületek találhatók.

A karakter legfiatalabb, két zárt tömböt alkotó keretes beépítése a város észak-keleti területén, a Takács Imre utca mentén található. A 80-as évek második felében épült beépítés házai a késői lakótelepépítés jellemzőit, a tömböt formáló keretes telepítést, a magastetős kialakítást és a paneles technológiával épített, de részleteiben posztmodern formavilágot hordozó megvalósítást viseli magán

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Épületkarakter

A Rákóczi Ferenc úttól északra elterülő területet vegyes beépítés jellemzi. Általánosságban sávházaz jellegű beépítés tagolja a területet, azonban találunk pontházakat, illetve keretes jellegű beépítést is. A legkorábbi és a legkésőbbi épületek jellemzően magastetősek, a kettő között épült házak lapostetős tömegalakításúak.

Meghatározóak a 4-5 emeletes épületek. Homlokzatképzés tekintetében a korban hamarabb épült épületek vakoltak, a későbbi tömbházak a tópart utcától keletre, illetve a Takács Imre utca menti épületek kavicsfelületű homlokzattal készültek.

Megjelenésében jelentősen eltérnek az úgynevezett „kontyos házak”. A Takács Imre utca menti területet három emeletes és tetőtér beépítéses épületek alkotják, a földszinten garázsok létesültek. A manzárd tetős beépítésnek köszönhetően valamennyi épület esetében lakások a tetőtérben is találhatóak.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

Az épület tömegformálásában meghatározó a sarokok beharapása.

A karakter déli, a Táncsics út mentén elnyúló területe négy, 5 szint magas sávházból három tört alaprajzú 11 szintes kavics felületű panel pontházból áll.

A Kertalja és a Tópart utca által közre zárt területen találhatóak új, kortárs társasházak, melyek léptékében követik a környező lakótelep földszint és 4-5 emeletes beépítését, azonban homlokzatképzésében oldottabb, köszönhetően a félnyereg tetős kialakításnak, a vörös, fekete, szürke és fehér vakolt homlokzati mezőknek, valamint a fa erkélykorlátoknak. A házak földszinti részein üzletek kerültek kialakításra.

Közterületek és zöldfelületek

A terület legmeghatározóbb zöldfelülete az északról határoló Malom-tó és a környezetében elterülő park (Nagy zöldfelületek karakter része). Az épületek között jellemzően nagyterjedésű zöldfelületeket találunk. Intenzívebb használat csak az intézményi kertekben (iskola sportpályái, óvoda kertje), a Bánki Donát utca menti pontházak melletti tenispályák területén, illetve a területet északnyugatról határoló tó körüli parkban található.

A zöldfelületek jellemzően alacsony fenntartási intenzitású füvesített területek, a virágágyások nem meghatározóak. A terület zöldfelületi összképét nagymértékben meghatározza a változatos korú, értékes faállomány, valamint az utakat szegélyező több faszor. A közterületeket a nagy kiterjedésű, aszfaltozott felületű parkolók uralják.

Közterületek között elvétve találunk üzleteket az épületek földszintjén. A Rákóczi Ferenc út mentén az épületek főút felőli homlokzatán több helyen üzlet létesült, az erkély elé épített lépcsővel és külső megközelítéssel, ezzel feloldva az épületek szigorú vonalvezetését és monoton homlokzatát.

A sávházak között több helyen megjelennek korban később épült, földszint és tetőtér beépítéses, kis alapterületű szolgáltató, kereskedelmi és vendéglátó épületek magastetős kialakítással, változatosan színes, esetenként rikító megjelenéssel.

ÓFALU KARAKTER

Általános jellemzés

Ófalu területén található Oroszlány történeti településmagja, mely a mai városközponttól keletre helyezkedik el. Az 50-es évek fejlesztése előtti nőtt településszövet magán viseli a hagyományos falusias szerkezet jellegzetességeit, mely a történeti tér, utca és telekszerkezetben vehető észre. A Haraszt-hegy nyugati oldalán létrejött telepszerű beépítések érintetlenül hagyták a korábbi falut, az Újváros lakótelepi területeinek fejlesztése a falusias terület nyugati végét semmisítette meg. A városrészt az a falusias karakterű terület főutcája, az északnyugat-délkeleti irányú Alkotmány út tárja fel, mely mentén megtalálhatóak a korábbi falu középületei, illetve az Evangélikus templom épülete.

Beépítettség és sűrűség

A városrészben a történeti falusias utcaserkezet és telekosztás fedezhető fel a szalagtelkes és halmazos telekrendszerben, valamint a jellemzően földszintes, fésűs beépítésben. A területen sikerült megőrizni az eredeti telekosztást, ezt megtörő kialakítást csak a városrész Rákóczi Ferenc úthoz illeszkedő végén találunk, ami átvezet az újvárosi lakótelep felé. Utcafronton nagy sűrűség jellemzi, azonban csupán a szalagtelkek utcavonalhoz csatlakozó harmadanegyede beépített. A telekszövetet több helyen kisebb nagyobb közterületek lazítják. A történeti jelleg megőrzésében jelentős szerepet játszott, a terület alábányászottsága miatt hosszú ideig fennálló építési tilalom.

Épületkarakter

Ófalu területén a földszintes, helyenként tetőtérrel bővített beépítés a meghatározó. Az épületek tetőgerinc vonala jellemzően az utcavonalra merőleges kialakítású, az oromfallal záródó nyeregtetős, kontyolt, illetve csonkakontyos tetőidom. Cserépfedés a jellemző, de találunk példát azbesztpala fedésre is. Az épülethomlokzatok uralkodóan vakolt felületűek. Szélesebb telek esetén befordul az épület utcavonallal párhuzamosan. A kerítések tekintetében a zárt és áttört kialakítás váltja egymást.

A beépítés sokféleségét mutatja, hogy találunk példát kockaházakra, illetve egyéb, a tradicionális tömegformálást nem követő újabb beépítésekre egyaránt, jellemzően ezek a házak az Alkotmány úttól távolabb helyezkednek el.

Több esetben látható, hogy az épület kontyolt lezárását követően a véghomlokzat fala felmegy az ereszvonál felé, kisméretű attikafalat képezve. A kétoldalon attika magasságban tovább nyúló díszítés, hézagosan zárt sorú beépítésre emlékeztető homlokzatot hoz létre, mely néha magába integrálja a kerítéskaput és szervesen kapcsolódik a zárt kerítéshez is.

Közterületek és zöldfelületek

Az utcahálózat kialakulását a történeti fejlődés határozta meg, szabálytalan rajzolatú utcaszervezetének uralkodó csapásiránya északnyugat-délkeleti. Az utcák orsóra emlékeztető módon szétnyílnak, néhány lakótelket közre zárva, majd újra egyesülnek.

Az Ófalu területét gazdag térszerkezeti adottságok jellemzik, az evangélikus templom környezetében kis főtér található, valamint a hegyes szögben található utcák összefutásánál kis teresedések alakultak ki, melyek jellemzően zöldfelületként jelennek meg.

Az Alkotmány út mentén telepített gömbkőrös fasor található, mely azonban erősen hiányos. A többi utcában egyedi kiültetések eredményeként jelennek meg a közterületi fák. A terület összbenyomása zöld, épületek és az úttest között gondozott gyepes felületek találhatóak, vízelvezetés nyíltárkosan megoldott. Az újabb beépítésű területeken megnövekedett a burkolt felületek aránya a közterületi csatlakozások, autóbehajtók és előkertek burkolása következtében.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

KERTES CSALÁDI HÁZAS KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány területén egy nagyobb és két kisebb területen található kertes családi házas beépítés. A város nyugati oldalán, a Borbála telepen és a „Kecskédi utcai lakótelepen” helyezkedik el a legnagyobb összefüggő egység, melyet többnyire szabályos utcaserkezet jellemez, s egy kisebb sorházas terület ékelődik bele. Délről az Arany János utca déli, nyugatról a Határ és Kecskédi utca nyugati házsora, keletről a Bokodi út, a Vasút sor, valamint a Lengyel József utca és a Miskórét utca keleti házsora határolja. A keleti oldalon az Ófalu karakterhez délről

és északról kapcsolódik két kisebb családi házas terület. Az előbbit a Mészáros Lajos utca, az Eszterházy utca, a Kossuth Lajos utca és a Haraszthegyi utca házai határolják, s a Bányász körút tárja fel. Utóbbit a Majki utca mentén kiépült házak alkotják. Ezeken felül a város déli részen elterülő gazdasági karakterben szigetszerűen található két, néhány épületből álló, de a kertes családi házas karakter jellemzőit hordozó terület.

Beépítettség és sűrűség

Általánosságban elmondható a fent említett területekről, hogy sűrűn beépítettek. A jellemzően szabadon álló házak legnagyobb része 600-1000 m² közötti telteken helyezkedik el. Építésük szabályozott kereteinek köszönhetően az azonos méretű előkertek, valamint a közel azonos magasságok, és tetőkialakítások a meghatározóak. Míg a nyugati rész szabályos utcaserkezete miatt a telkek kiosztásában is jellemző a szabályosság, addig a keleti részen S-alakban kialakított Bányász körút vonalvezetése szabálytalan alakú és változó tájolású telkek létrejöttét eredményezte. Ahol lehetett, ott azonban törekedtek a kelet-nyugati tájolásra a telkek és az épületek esetében, mely azt eredményezte, hogy az utcaképek a területen több helyen „farkasfogas” jellegű beépítést mutatnak. Ahol pedig nem a „farkasfogas” jelleg tűnik fel, hanem valamiféle beépítési vonal rajzolódik ki, ott az előkertek méretei lettek rendkívül változatosak, az 1-2 méterestől kezdve egészen a telekközépnél is hátrébb tolt épületekig találunk változatokat. A Majki utca beépítettsége jobban hasonlít a nyugati részekéhez az egyenes vonalvezetésű utca és a szabályos, téglalap alakú telekosztás miatt.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára
VELEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

Épületkarakter

Általánosságban a heterogén utcakép a jellemző. Kétféle épülettípus jellemző a kertés családi házas karakterre, a títusterv alapján épült földszintes (ritkábban magasföldszintes) kockaházak csoportja, melyeket cserép vagy szürkés pala héjazatú sátoztető, ritkábban manzárdtető fed, valamint az oromfalas kialakítású, az utcára merőleges nyeregtetővel (ritkábban kontyolt tetővel) kialakított földszintes, illetve egyemeletes családi házak csoportja. A jobban átépülő utcákban előfordulnak tetőkibúvókkal tagolt posztmodern épületek és összetett tetőidommal kialakított mediterrán jellegű imitáló házak is, de nem számottevő mennyiségben. A két kategória több helyen összefüggő utcaképet alkot, máshol viszont vegyesen helyezkednek el.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

Közterületek és zöldfelületek

A kertés családi házas beépítésű területeken nem jellemzők a közparkok. Minden telek rendelkezik kisebb-nagyobb hátsó kerttel, valamint előkerttel. A utcák szinte minden esetben aszfalttal burkoltak, a vízelvezetés a legtöbb esetben nyílt árokban történik az utca egyik vagy mindkét oldalán. Járda sok helyen nem, vagy csak az utca egyik oldalán került kiépítésre. Egységesen telepített fasorok nem jellemzők az utcákban, a közterületi növényállományt az egyedi telepítések határozzák meg. Ezért sok helyen nagyon heterogén képet alkotnak az egymás mellett lévő örökzöld díszcserjék a gyümölcsfák és a minimálisan fenntartott gyepfelületek egy-egy szomszédság előtti közterület esetén.

SORHÁZAS KARAKTER

Általános jellemzés

Sorházas beépítési karakterű terület egymástól elkülönülve három helyen fordul elő a városban, két karakter határán vagy szigetszerűen beékelődve nagyobb karakterek területébe. Építési idő sorrendjét tekintve az első a keleti részen a Haraszthegyi utca, a Deák Ferenc utca és a Széchenyi István utca mentén lévő két-és négylakásos egységek voltak, melyek az 1970-es évek elején épültek ki. A 80-as évek közepe környékén felépült egy-vagy mindkét oldalán sorházas utcák a Határ utca – Erkel Ferenc utca – Zichy Mihály utca – Kodály Zoltán utca – Radnóti Miklós utca– Bem József utca – Dózsa György utca által határolt területen helyezkednek el, melyet folyamatosan körbeépültek a családi házas karakterű utcák. A harmadik, a város északkeleti részén található sorházas beépítés az 1980-as évek közepe után épült ki a Takács Imre utca mentén, egy keretes beépítésű lakótelep közvetlen szomszédságában.

Beépítettség és sűrűség

Az alacsony intenzív sorházas beépítés a telek teljes szélességben való beépítés miatt nagy sűrűséget eredményez. A Haraszt-hegy lábánál lévő sorházas terület épületei négyes csoportokban állnak, lakásonként egy-egy darab garázs a szélső oldalakhoz kapcsolódik. A lakásegységek ebben az esetben nem állnak külön telken, hanem az egyes épületcsoportok közös telken helyezkednek el, beépítési karakterük sorházakra jellemző.

A Borbála városrész sorházas része esetén vegyesen található tömbtelkes, és önálló telkes beépítések is. Az épületeknél kétféle beépítettség fedezhető fel. Az egyik esetben ikerház szerűen, egyik oldalról a fő tömeget adó ház tűzfalával, a másik oldalon a kisebb tömegű garázssal csatlakoznak a szomszédos egységekhez. A másik esetben nem ikerház szerűen, hanem lánc szerűen kisebb visszaugrasztott tömegekkel kapcsolódnak össze az épületek.

A Takács Imre utca menti területen lévő sorházas egységek mindegyike önálló telken található. Ezek a házak is utcahosszban összeépítve, láncszerű beépítésben kerültek kialakításra.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára
VELEMÉNYEZESI ANYAG 1.1

Épületkarakter

A haraszt-hegyi beépítés esetében az épületek egyemeletesek, tagolatlan téglatest formájúak, lapostetős kialakítással. Mindegyik épület előtt található egy kisebb előkert, valamint egy alacsony, közepesen áttört kerítés. A színhasználatot tekintve az épületek többsége fehér vagy világos árnyalatú, de egyes felújított lakásegységeknél eltérő, harsányabb színeket, eltérő előtetőket is alkalmaztak.

A Borbála telepi sorházas területen az épületek jellemzően cserép- vagy szürke pala héjazatúak, egyemeletesek, magastetősek, a lakásegységek típusától függően találhatóak erkélyes homlokzatok is viszonylag nagy számban. Az erkélyes házak erkélykorlátjai jellemzően színes üveglapbetétes fém korlátok találhatóak. Minden lakás rendelkezik egy kisebb méretű előkerttel, valamint egy alacsonyabb közepesen áttört kerítéssel az utcafronton. A homlokzatok esetében előfordulnak harsányabb színek, de alapvetően fehér és világos színhasználat a jellemző, és kisebb-nagyobb bejárati építmények is tagolják az utcaképet.

A Takács Imre utcában az épületek mindegyike földszint és tetőtér beépítéssel rendelkezik, szinte kivétel nélkül sötét barna égetett cserép héjazattal, utcafronti tetőablakokkal ellátva. A típustól egy kis részen tér csak el a beépítés, ahol a sorházas beépítés szabályai továbbra is fennállnak, ám a beépülés már egyenként történik. Felújított épületek esetén eltérő szín- és anyaghasználatra is találunk példát, azonban ez utcaképet nem zavaró módon jelenik meg, egységes, homogén utcaképet alkotnak az épületek.

Közterületek és zöldfelületek

Valamennyi területen az utak aszfaltozottak, Borbála telepen a vízvezetés nyíltárkosan történik. A hír- és távközlési, valamint a lakossági áramellátás légkábeleken keresztül történik, csak a Takács Imre utcában épült ki föld alatt az ellátás. A közterületi növényállomány, melynek meghatározó része örökzöld cserjékből és fákból áll, egyedi kitelepítések eredménye. Járda egyes szakaszokon mindkét oldalon kiépítésre került, más szakaszokon egyáltalán nincs kialakítva.

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

ÜDÜLŐTERÜLETI KARAKTER

Általános jellemzés

Az oroslányi üdülőterületi karakter legnagyobb egysége összefüggően az Erőműi-tó keleti partja mellett jött létre. Területe a tó északi végénél lévő Galambos pusztától, a tó partjával párhuzamosan futó utcákon keresztül, a tó középső részéig tart. Egy kisebb üdülőterületi egység a tó nyugati oldalán is létrejött, mely csupán néhány, a tó partjával párhuzamosan futó utcára felfűzött nyaralóépületből áll. Ezen kívül egy szintén alig egy utcás üdülőterület jött létre a majki remeteség területétől északra, a közeli tó szomszédságában.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Beépítettség és sűrűség

A karakter beépítettségére jellemzők az apró, néhány száz négyzetméteres telekméretetek, valamint a sűrű, többnyire szabályos utcahálózat. Az épületek többsége nem téliesített, üdülési célra épült. A házak szabadon állóan helyezkednek el a telken a szabályozási vonaltól változó távolságra, bár egyes részekén összefüggő utcakép is felfedezhető az utcafronthoz közel épült építményekből. A beépítettség nem mondható sűrűnek a kis telkek ellenére sem, hiszen az épületek alapterülete csak ritka esetben közelíti meg egy kertés családi ház alapterületét.

Épületkarakter

Az épületek többsége földszintes, de néhány helyen a tetőtéri részek is be vannak építve. Az anyaghasználatot tekintve sok a faszervezetű épület, de legalább olyan arányban vannak falazott házak is. A tetők kialakítására a magastető a jellemző, továbbá az alpesi stílusú, nagy hajlásszögű tetőképzések is több utcában előfordulnak. A tetők fedése a falazott épületeknél égetett cserép vagy pala, a könnyűszerkezeteseknél faszindely, bitumenes- és fémlemez jellemző. A hullámpala mindkét esetben használt tetőfedés.

A területet a vegyesség jellemzi, több tekintetben is heterogén, építmények széles skálája a meghatározó a területen.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

Közterületek és zöldfelületek

A területet a gazdag növényállomány jellemzi. A Bokodi-tó partmenti területein összefüggő vízparti fás növényzet található, mely az egész területnek jelentős zöldfelületi ellátottságot kölcsönöz. A nagyobb méretű galambpusztai telkek lehetőséget adnak kisebb kertés gazdálkodás folytatására is. Az utak földutak vagy szórt burkolattal vannak ellátva, járda nincs az utcákban. Az elektromos áram légkábelen keresztül biztosított. Közterületen nincsen csapadékvíz elvezetés kialakítva. A közterületeken előforduló növényzetet a telektulajdonosok telepítették és ők is tartják fenn.

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány közigazgatási területén több, speciális kulturális örökséget képviselő terület található, mely eltérő építészeti megoldásai ellenére hasonló karakteri jellegeket hordoznak. Ide sorolható a Majkpusztán található Kamalduli remeteség épületegyüttese, az annak közelében található Oroszlányi Bányászati Múzeum, a városközponttól délre található a vértesszentkeresztai bencés apátsági romok, valamint attól nyugatra a bokodi lebegő falu cölöpökön álló építményei.

Mind a négy terület a város központjától távolabb helyezkedik el, egyedi épített környezetük, részben műemléki védettségük és természetközeli fekvésük nagymértékben hozzájárul karakterükhöz, emellett turisztikai szerepük is jelentős. Mind a négy esetben cél, hogy azzal párhuzamosan, hogy megőrizzük, megvédjük és megújítjuk a meglévő állapotot, egyben lehetővé is tegyünk a területek bemutatását, turisztikai és rekreációs célú hasznosítását.

Kamalduli Remeteség, Majk

A Magyarországra betelepült némasági fogadalmattevő kamalduli szerzetesrend negyedik kolostoregyüttesét 1734-ben alapította Esterházy József. A tervezett 20 cellaházból csupán 17 épült fel, melyre a környék nemesseinek adományai biztosították a fedezetet. A templomot 1753-ban kezdték el építeni Franz Anton Pilgram tervei szerint, s az építkezések csak 1770-ben fejeződtek be.

A terület arculatát mai napig az eredeti beépítés határozza meg. A terület középpontjában állt templomnak mára csak a tornya maradt meg. Ezt veszi körbe a clausura, az utcákba rendezett 17 cellaház a házak alapterületével megegyező méretű kertekkel. A házak négyzet alaprajzúak, földszintesek, nyeregtetővel kialakított oromfalas épületek. Egy bejárattal és öt ablakkal rendelkeznek, az ablakok és az ajtók keretei, valamint az adományozó családok címereinek nagy része süttői vörösmárványból készült.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

A templom bejáratát a konventépülethez vezető tengelyre felfűzve helyezték el, mely tengely mentén korábban két oldalról fal húzódott. A fal egészen az U alakú főépület, vagy más néven foresteria előtti kisebb díszudvar bejáratáig tartott. A clausura-tól fallal leválasztott foresteria főszárnya emeletes, az oldalszárnyak földszintes kialakításúak. A clausura-t és a foresteria-t együttesen egy fal vette körül, a külvilágtól való minél nagyobb elszigetelődés érdekében.

II. József 1782-ben rendeletben feloszlatta a szerzetesrendeket, ezért a kamalduliaknak is el kellett hagyniuk Majkot. A kolostoregyüttes viszonylag rövid ideig, mindössze 12 évig tudott csak működni. Később az Esterházyak vásárolták meg, s posztógyárat nyitottak a területén. A templom 1810-ben villámcsapás miatt leégett, ezt követően nem állították helyre, hanem az építőanyagát elhordták, s csupán a tornya maradt meg. A II. világháborúban a főépület keleti mellékszárnya és csatlakozó főszárnya égett le, s ekkor több értékes berendezési tárgy és könyv is megsemmisült. A háború után kórházként működött, majd az államosítást követően középiskola és kollégium, végül munkásszálló költözött az épületegyüttes falai közé. 1980 óta turisztikai látványosság, 1992-93-ban a templomtorony állagmegóvása történt meg.

A remeteség területe országos jelentőségű épített és kulturális örökséget hordozó objektum. Az idők során a különböző betelepülő funkciók miatti átépítések ellenére meg tudta őrizni egyedi építészeti megjelenését, művészeti értékeinek jelentősebb vonásait, részleteit.

Európai Uniós forrásoknak köszönhetően a remeteség rekonstrukciójának első üteme 2015-ben lezárult, melynek keretében megvalósult a Foresteria épületének teljes külső és belső helyreállítása, múzeumi terek kialakítása és látogatóközponti terek létrehozása, valamint a belső kert felújítása. A megújítás második szakaszában meg fog valósulni a cellaházak és az épület körüli kertek rekonstrukciója, valamint a templomrom állagmegóvása.

Vértesszentkeresztii bencés apátsági romok

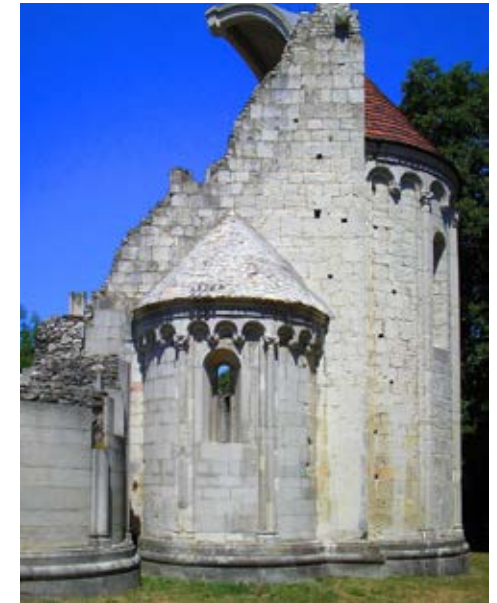
A Vértesszentkeresztien található apátság romja a Vértesszentkereszt erdős területeinek mélyén helyezkedik el, Oroszlány központjától délre. A ma már csak romként jelenlévő korábbi apátságnak a török hódoltság óta nincs vallási funkciója.

A bencés monostor alapítási ideje nem ismert, azonban feltehetően egy korábbi kisebb templom helyére épült. Az első említése idején, a XII. század közepén már szerzetesek laktak a monostor falain belül. A templom a XIII. századra épült csak fel, s virágkorát az XIV. században érte el, amikor királyi birtok volt. Ezt követően hanyatlásnak indult, s 1478-tól a domonkos rend vette kezelésbe. A török hódoltság alatt tovább pusztult az együttes, majd az Esterházy család birtokába került 1754-ben, akik azonban nem újítták fel az épületeket. Megmaradt köveit a környékbeli építkezésekhez, faragványait a Sárvára és a tatai Esterházy angolpark műromjához hordták el. A ma látható állapotot a 20. században rekonstruálták a megtalált leletanyagok alapján.

Keletelt, háromhajós, keresztházas, bazilikális elrendezésű templom volt, melynek szentélynégyzetét keletre egy nagyobb, az északi és déli oldalon egy-egy kisebb, alacsonyabb apszis bővítette. A templomhoz észak felől csatlakozott a szabályos, négyzet alakú udvart bezáró kolostor épülete. A kolostor északi oldala mellett állt az apátság első, korai temploma. Az apátsági rom a XVI. századi átépítéseinek köszönhetően magán hordozza az érett románkori stílus jegyeit faragványaiban, ugyanakkor megjelennek koragótikus elemek is az épületen.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Oroszlányi Bányászati Múzeum

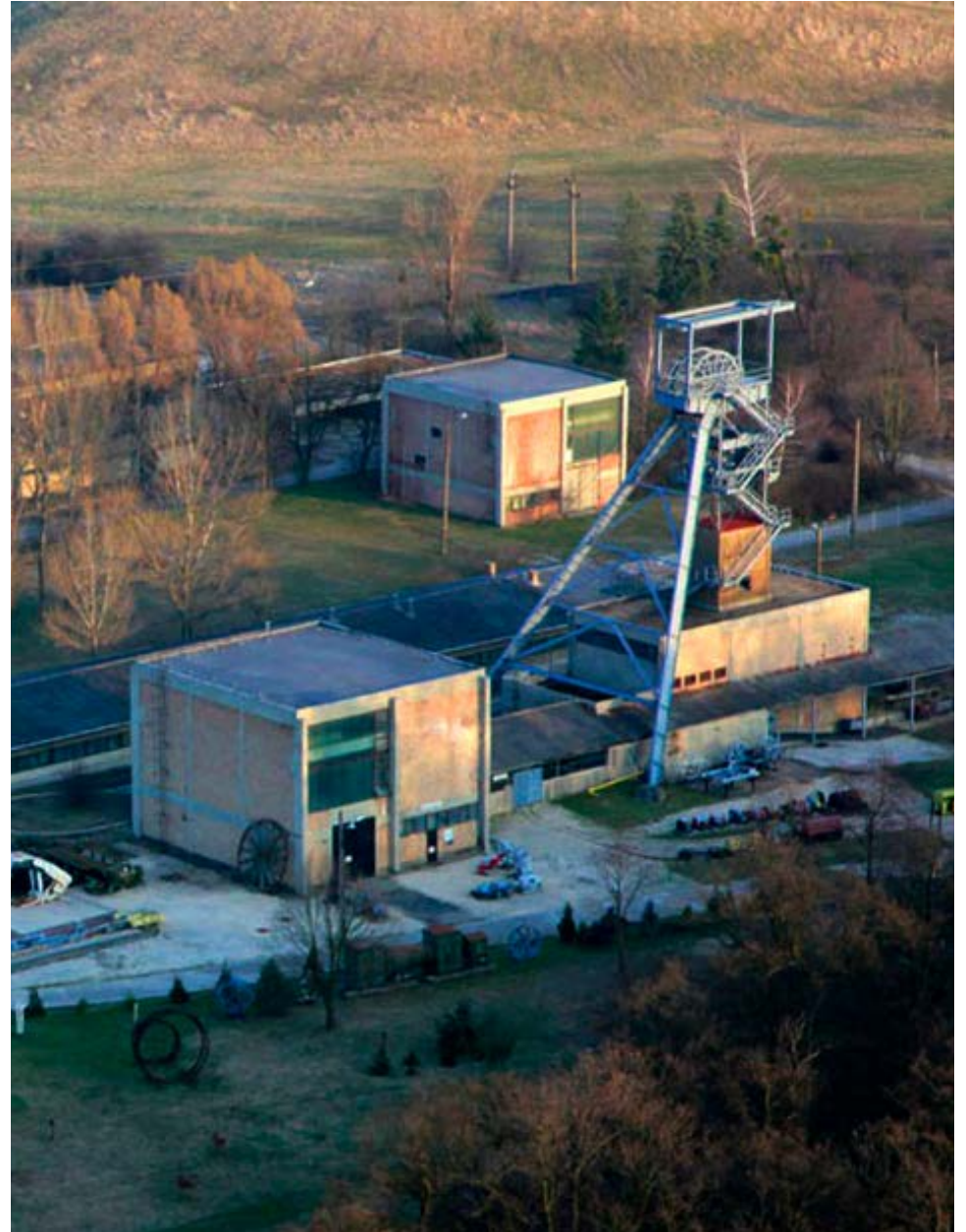
A 2001-ben a korábbi XX-as akna területére költöző bányamúzeum a Kamalduli Remeteségtől 700 méterre található. A felhagyott bányaterületen bemutatási céllal megőrzésre kerültek a korábbi felszíni bányaépületek, a szállítóakna az aknagépházzal, kötélpálya csillefeladó állomással, csillepályákkal, valamint a kilátóként szolgáló aknatorony épülete a körülötte található létesítményekkel együtt.

A nagyterületű szabadtéri kiállítóterrel rendelkező múzeumegyüttes bemutatja a hazai bányászat történetét, működését. A korábbi bányaterületet jelenleg mezőgazdasági és erdős területek veszik körbe.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

49

Lebegő falu

Az Által-ér felduzzasztásával létre hozott Erőműi-tó, a mellette álló erőmű mesterséges kialakított hűtőtava, amit 1961-ben létesített az Oroszlányi Hőerőmű Vállalat. Az erőműben felmelegedett vizet a tó segítségével hűtötték vissza, aminek köszönhetően az átlagosnál melegebb tó télen sem fagyott be és ezzel kiváló élőhelyet nyújtott számos állat- és növényfajnak.

A gazdag halállomány miatt a tó népszerű a horgászok körében, aminek köszönhetően kialakult egy speciális karakterű beépítés a tópart mentén. A tó partvonalával párhuzamosan apró horgászházak épültek a víz fölé cölöpökre, melyek stégekkel kapcsolódnak a parthoz. Köszönhetően annak, hogy a tó csak helyenként érhető el, a tulajdonosok kuszán elágazó fa stégrendszerrel építettek ki a házak megközelítéséhez. A víz feletti építményeket a nagy mértékű változatosság jellemzi. Nincs két egyforma ház, sem alakban, sem anyaghasználatban, szinte minden építőanyag megtalálható az építményeken, ami csak elérhető, vagy elérhető volt hazánkban. Jellemző a magastetős tömegformálás, azonban a hajlásszögekben jelentős eltérések figyelhetők meg. Minden házhoz tartozik egy kis stégfelület a tó irányába.

Az évtizedek alatt kialakult kissé zavaros változatosság adja a terület egyedi karakterét. A teljesen tervezetlenül létrejött terület a spontán építkezések ellenére mégis egységes képet mutat a sok azonos léptékű házacskának köszönhetően, hiszen a változatosságában rejlik a hely varázsa. A területet tovább színesítik a parton lévő árnyékszék építmények, melyeket az épületekhez hasonló vizuális változatosság jellemez.

Képek forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára
VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

GAZDASÁGI KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány belvárosától délre találhatóak a város nagyterjedésű ipari területei. A területet feltáró Szent Borbála utca és Táncsics Mihály út mentén több nagy iparterület helyezkedik el. A városban működő három legnagyobb, 250 főnél több alkalmazottat foglalkoztató cég (BorgWarner cégcsoport, GE Water & Process Technologies Hungary Kft., a Wescast Hungary Autó-ipari Zrt.) a Szent Borbála utca menti iparterületen található.

A gazdasági karakterbe tartozik valamennyi nagyobb méretű kereskedelmi létesítmény is. Ennek megfelelően a Környei út városba vezető szakaszán található hipermarketek és nagyobb bevásárló és raktáruházak is a karakter részei.

Kiterjedésében kisebb, gazdasági karakterbe tartozó terület található a vasút mentén a Kecskédi városrész mellett, több nyeregvetős csarnoképületből összeálló beépítés formájában.

Emellett nagyterjedésű gazdasági karakterű ipari területek helyezkednek el a város északnyugati közigazgatási határánál. Ezen a területen a bezárás alatt lévő Vértesi Erőmű és a mellette lévő, rekultiválás alatt álló meddőhányó található.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

Beépítettség és sűrűség

A déli ipari területen a nagyméretű komplex beépítések jellemzőek. Meghatározóak a nagy alapterületű csarnoképületek, nagy és összetett közlekedési felületek. A jelenlegi hézagos beépítésnek köszönhetően a fejlődés és a térbeli növekedés lehetőségei biztosítottak.

A város északkeleti határában kiépült kereskedelmi létesítmények esetén karakteresek a szabadonálló tömegek, illetve az azt körülvevő nagyterjedésű, gyéren fásított parkolófelületek. Az ehhez hasonló jellegű kereskedelmi létesítmények jelenleg ezen a területen koncentrálnak.

A Kecskédi városrész melletti területen párhuzamosan futó nyeregvetős csarnoképületek találhatóak, közepesen sűrű beépítést kialakítva.

Épületkarakter

A karakterbe tartozó épületeket a változatosság jellemzi, köszönhetően annak, hogy erősen technológia és funkció függő a kialakításuk. A déli területen az épületek nagy alapterületűek, legtöbb esetben csarnoképületek, logisztikai, raktározási és kereskedelmi funkcióval ellátva. Szerkezetüket tekintve megjelennek acél és előregyártott vasbeton vázszerkezetűek, melyeknél szerelt és falazott homlokzatok kialakítása is előfordul, de találunk példát falas szerkezet alkalmazására is, főleg kisebb épületeknél. A déli nagy vállalatok telepeinek épületállománya építészeti igényes kialakítású, visszafogott szín- és anyaghasználat jellemzi őket. A nagy méretnek köszönhetően számos közösségi és fogadó térrel is rendelkeznek az épületek.

A kiskereskedelmi vállalkozások épületei részben falazott, részben könnyűszerkezetes kialakításúak. A raktáráruházak nagy alapterületű épületeit a márka jellege által uralt szín határozza meg. Az épületeket parkolófelületek veszik körbe, a zöldfelületek aránya ehhez képest elenyésző.

52

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK / GAZDASÁGI KARAKTER

Közterületek és zöldfelületek

A nagy telkek következtében kevés a közterület, a feltáró utak jellemzően szilárd burkolattal rendelkeznek. A telkeken a zöldfelületek mennyisége és minősége különböző. Fásítás ott fordul elő, ahol a gazdasági tevékenység miatt ezt a szabályozás megköveteli. Általánosságban elmondható, hogy az ipari területek kevés fával rendelkeznek, azonban a telepeket elválasztó zónákban felfedezhetőek nagyobb kiterjedésű fás részek, például a Pénzes vagy a Labanc-patak folyásvonala mentén.

További zöldfelületek jellennek meg a még beépítetlen telkek gyepes területei, melyeken elvélve egy-egy fa vagy kisebb facsoport is előfordul. A telkeket viszonylag nagyterületű közlekedésre és rakodásra is alkalmas, szilárd burkolatú útfelületek tagolják (parkolók, belső udvarok).

Az északkeleti raktáráruházak és a Táncsics Mihály út menti közforgalom céljára kialakított parkoló területein csupán a kötelező minimális fásítás található, kopár, árnyékmentes burkolt felületek határozzák meg a területeket.

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

HÉTVÉGI KERTES (KORÁBBI ZÁRTKERTES) KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány területén összesen öt, egymástól független peremterület jellemezhető hétvégi kertes karakterként. A legnagyobb kiterjedésű a város nyugati részén található, melyet a Nyíres dűlő és a Német dűlő tár fel. Emellett keleti oldalon a Homoki utca mentén, valamint a város északi részén három kisebb területen található karakterterület. Ezen külterületen elhelyezkedő területek közös tulajdonsága a zártkertes jelleg, s jellemzi a kertés mezőgazdasági termelés.

Beépítettség és sűrűség

Mindegyik területrészre jellemző a ritkás beépítés, valamint a nadrágszj parcellák, melyen a kertés gazdálkodás, és a növénytermesztés a jellemző. A telkek beépítettsége az üdülőterületi karakterhez hasonló, azonban az épületek szabadabban helyezkednek el a telken belül (például a Homoki út mentén), bár bizonyos esetben a feltáró út közelségébe települtek, mint a Német dűlő esetében.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

Épületkarakter

A sűrűbben beépített területeken, mint a Német dűlő és környéke, a kis alapterületű, magastetős, földszint és tetőtér beépítéses épületek az uralkodóak. A kevésbé sűrű részeken az épületek elszórtan helyezkednek el, de több beépítetlen telket is találunk. Anyag- és színhasználat, valamint az épületek állaga erősen különböző. Többek között a pala, a hullámpala, a hullámlemez, az égetett cserép héjazat fedezhető fel a tetőfedések között. Az utcafront közelében elhelyezkedő házak legtöbbször falazott, a melléképületek esetében jellemző a könnyűszerkezetes kialakítás.

Közterületek és zöldfelületek

A viszonylag keskeny utcák jellemzően szórt burkolattal ellátottak, illetve burkolat nélküliek, járda nincs kiépítve. Az elektromos áram hálózatra való csatlakozás légvezetéken keresztül biztosított, csapadékvíz elvezetés nincs. Az utak szélességét tovább csökkenti a nagy arányú, de minimálisan fenntartott növényállomány egy-egy használaton kívüli telek esetén.

NAGY ZÖLDFELÜLETEK, NAGY ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÁGÚ TERÜLETEK KARAKTERE

Általános jellemzés

A karakter egyik meghatározó csoportját alkotják a nagy zöldfelületi ellátottságú területek, a jellemzően nagy kiterjedésű zöldfelülettel rendelkező intézmények. Egységes karakterüket közösségi funkciójuk és zöldfelületeik, intézménykertjeik adják. Ide tartoznak az oktatási, egészségügyi, időskori ellátást szolgáló intézmények, sport, vasúti közlekedés, temetők illetve más közszolgáltatások funkciói.

A másik meghatározó csoport a nagy városi zöldfelületek, a zöld növényzettel borított, épülethez jellemzően nem kapcsolódó nagy kiterjedésű közparkok, közkertek. Oroszlányban két legnagyobb kiterjedésű meghatározó területe a Haraszt-hegy zöldfelülete a város jelképének számító Víztorony építményével, illetve a Oroszlány-Kecskédi vízfolyást körülvevő parkos terület, mely az Újváros területétől északra indul és egészen a Bokodi útig.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)
VELEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

Beépítettség és sűrűség

Szabadon álló, alacsony beépítésű nagyméretű telkek a meghatározóak. Az épületek egy tömbben vagy elszórtan helyezkednek el. Az úthálózat, funkciójukból adódóan kiépített, kapcsolódik a területhez, nem ritkák a zöldfelületen kialakított vagy használat során kialakult parkolók.

Épületkarakter

Az épületek karaktere köszönhetően a változatos funkcióknak és kihasználtságnak köszönhetően erősen eltérő. A karakterbe tartozó területek közül kiemelkedik a Haraszt-hegyen található Víztorony, mely egyedi formát képvisel és ennek köszönhetően a város szimbólumává vált.

Közterületek és zöldfelületek

Az intézmények körüli közterületek burkolata környezetéhez illeszkedik, nem törik meg burkolatváltások. Gyalogosan és autóval is jól megközelíthetők.

A zöldfelületek az intézménykertben jellemzően nemesített fajokból áll, melyek alacsony gondozási igényűek. A temető növényállományában több örökzöldet találunk. A Haraszt-hegy növényállományában az elszórtan ültetett magas növésű platánfa, bokrétafa, juharfa és díszcserjék találhatók, ezen túl inkább a spontán betelepülés jellemző, nagy kiterjedésű, rendszeresen nyírt füves területtel, elszórtan elhelyezett ülőfelületekkel.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

EGYÉB KARAKTER

PARKOLÓ TERÜLETEK

A vasút mellett, a város északi és déli részén is található két nagy kiterjedésű „garázsváros”. Az egymás mellé sorolt garázsok alacsony hajlásszögű nyeregtetővel fedettek, egy épület egységben jellemzően több beálló található, hosszuk a szabálytalan telekalak miatt változó.

Megjelenésük erősen heterogén és rendezetlen. A fém szerkezetű ajtók színe teljesen ad-hoc módon változik. Az épületek végén összefogottan, de rendezetlenül került kialakításra az elektromos kapcsoló és mérőberendezések, jellemzően leromlott állapotúak, mellyel tovább rontják a terület megjelenését. Az épületek közötti területek teljes szélességükben szilárd burkolattal ellátottak.

Az északi terület a tő melletti elhelyezkedésének köszönhetően városképi szempontból kiemelt helyen fekszik, köszönhetően annak, hogy nagy távolságból belátható, a déli területhez képest kevésbé takart helyzetű, ezért ennek a kezelése kiemelten fontos.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

SPECIÁLIS KÜLTERÜLETEK / ERDŐTERÜLETEK

Oroszlány külterületét jelentős kiterjedésű erdőterület alkotja, mely része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak, a Vértesi Tájvédelmi Körzetnek, a Majki műemlékegyüttes tájképi környezete és Vértesszentkereszti kolostorrom és környéke helyi védettséget élvez.

Az erdőséget elegendő közép-európai lomberdő alkotja, de a rossz vízgazdálkodású területeken találunk hársas törmelékeltő erdőt (ahol a nagylevelű hárs és a magas kőris mellett megtalálható a veresgyűrű és húsos som, mogorós hólyagfa, fagyal fajok) és dolomiteltők karsztbokorerdőt (ahol alacsony molyhos tölgyek, virágos kőrisek, berkenyepopulációk telepedtek meg).

TÁJKÉPVÉDELMI SZEMPONTBÓL KIEMELTEN KEZELENDŐ TERÜLETEK

Ezeken a területeken általános tájvédelmi célkitűzés a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult tájak sajátos látványának, esztétikai jellemzőinek megőrzése.

SPECIÁLIS KÜLTERÜLETEK / FELHAGYOTT BÁNYATERÜLETEK

Oroszlány területén a bányászati területek nyilvántartása szerint két érvényes hatósági engedéllyel rendelkező bányászati terület található: Oroszlány VI. (külfejtés) (0,4972 km²) és Oroszlány VIII. (mélyművelés), azaz Ferenc szénbánya (1,0481 km²). Mindkét bányából szén bányásztak, jelenleg nem aktívak.

A városi déli területeinek jelentős része korábban bányászati tevékenységgel érintett, alábányászott terület. Ez az egyenetlen süllyedés miatt jelent gondot és veszélyezteti a területeket. Jelenleg működő bánya nincs Oroszlány területén.

A bányászati múlt örökségeként meddőhányók maradtak fenn, Oroszlány területén összesen 10 db, név szerint: Majk-I XX. Akna, Majk-II XX. Akna, XXI. Akna, III. akna, Márkushegyi bányaüzem, Márkushegyi lejtakna, XXII. Akna, K-i peremi külfejtés, XXIII akna, I. homokfejtés. Területük összesen 68,42 ha, legnagyobb a 27,42 ha-os Márkushegyi bányaüzem, jellemzően Oroszlány területének déli erdőségei alatt húzódnak.

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

5

AJÁNLÁSOK

ILLESZKEDÉS

Eltérő korszakokban épült épületek és beépítések, eltérő körülmények, építési technológiák, és társadalmi igények mellett valósulnak meg különböző építészeti eszközkészletet felhasználva. Ennek ellenére a települési arculat minőségi formálását és annak megítélését nagymértékben segíti az egymáshoz hasonló, azonos elemeket, anyagokat és színeket használó épületek egymásmellettsége, legyenek azok egyedileg épült családi házak, vagy akár egy ütemben beépült nagyobb kiterjedésű területek.

Az illeszkedés során a cél nem az, hogy pontosan egyforma, bélyegzővel lerakott épületeket hozzunk létre, másoljuk korábbi korok megoldásait, hiszen ez az esetek jelentős részében nem is megvalósítható. Cél az, hogy a megújításra, építésre kerülő új elemek illeszkedjen az őt körülvevő szövetbe, ne harsogják túl a környezetüket, ne törje meg annak rendszerét, ezzel elkerülve a településszövet szétzilálását, mozaikos szétesését.

Minden építés során az adott helyhez viszonyítva, az adott léptékben függvényében kell meghatározni és kiválasztani, hogy a körülvevő környezet mely tulajdonságait vesszük figyelembe illeszkedésünk során.

Általános tapasztalatok alapján érdemes az illeszkedés során a funkció, a kialakításra kerülő telekméret, a beépítés mértéke, sűrűsége, magassága, a tetőforma és az anyaghasználat szempontjait vizsgálni. A telek hasonló mérete orientálja az épület kialakításának lehetőségeit. A magassági illeszkedés és a tetőformai hasonlóságok, mint például a gerinc és az utca vonalának a viszonya nagyban elősegíti az utcakép egységességének megőrzését.

Számtalan olyan építési helyzetet lehet találni, ahol az illeszkedés korántsem egyértelmű és könnyű kérdés. Törekedjünk a környező telkek beépítésén, utcán vagy városrész szintű karakteren belül illeszkedési pontok keresésére, ami segíti az orientációt és a tervezési folyamatot. Célunk legyen, hogy illeszkedés során mindig a környezetünkben lévő jó gyakorlatok vegyünk alapul, kövessük a jó arányú, építészeti igényes, ízléses megjelenésű, minőségi épületek és kertek példáját követni, illeszkedni csak ezekben az esetekben indokolt.

LAKÓHÁZAS JELLEGŰ TERÜLETEK

A belváros jelentős területét kitevő társasházi jellegű lakások, valamint az azt körül ölelő családi házas beépítések jellegükből következően eltérő építészeti kérdések gondok, és kihívások merülnek fel, ezért az általános ajánlásokat is két szakaszra bontjuk.

TÁRSASHÁZAS BEÉPÍTÉSEK - ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK

Közös tulajdon

Egy közös tulajdonban lévő épület felújítása során jellemzően nem könnyű megtalálni a kompromisszumot. Ennek tudomásul vételével is kiemelten fontos a városkép szempontjából, hogy egy társasházi épület energetikai korszerűsítése, homlokzatának alakítása minden esetben egységes koncepció mentén valósuljon meg.

Homlokzati beavatkozások

Ezen épületek egységes megjelenése érdekében a homlokzati hőszigetelő munkákat mindig egységes terv alapján végezzük. A homlokzati felületeket minden esetben egységesen színezzük, hőszigeteljük, a fedés anyagát is egy lépésben cseréljük a teljes épületen, törekedünk az ablakok anyagának, színének és osztásának egységes kialakítására. A kiegészítő homlokzati elemek (például az erkélykorlátok, lépcsőházak ablakai, előtető, árnyékoló szerkezetek) esetében törekedünk a ház szintű összhangra, őrizzük meg az eredeti osztásokat, és alkalmazzunk azonos színt és anyagot korlátok esetén, válasszunk azonos színű és rendszerű árnyékolókat, redőnyöket.

Anyaghasználat és színek alkalmazása

Az épületek anyag- és színhasználatának meghatározásakor nagy felületek esetén mindig törekedjünk visszafogott, alacsony telítettségű színárnyalatok választására. Kerüljük a kirívó, rikító színek alkalmazását nagy felületen, mint például harsány piros, zöld, kék színek, mesterséges színárnyalatok, neonszínek. Élénkebb színeket alkalmazzunk hangsúlyteremtő jelleggel, mint például beugrók, vagy az erkélylemezek szélei. Kiegészítő elemek esetén törekedjünk az illeszkedő megjelenésre, rendszeres karbantartással tartsuk jó állapotban a szerkezeteket.

Részletezettség és díszítettség

Az Óváros épületeinek fontos részét jelentik a homlokzati díszítőelemek. Ezek megőrzése, védelme kiemelt feladat minden felújító munka során. Ne takarjuk el őket, ne bontsuk meg vagy alakítsuk át a díszítő elemeket. Ezek megőrzése, felújítás esetén az eredeti állapot visszaállítása kiemelkedően fontos az egyes épületek védelme és a teljes településkép szempontjából egyaránt.

Kerüljük az épületek felületre ragasztott „tüzéparokk” díszítését. Ne alkalmazzunk egyedi ötletek alapján vezérelt lakásegységként kialakított ad-hoc díszítő elemeket, mert az a teljes épület homlokzati megjelenését rontja, szakavatott megvalósítás esetén is szedett-vedett külsőt kölcsönöz neki.

Gépészeti elemek

Számos gépészeti és kiegészítő elem elhelyezése válik szükségessé. Ezek nagyobb társasházak esetében jellemzően egyéni kezdeményezések mentén tudnak megvalósulni. Kiemelt kérdés ilyen esetben is, hogy az elhelyezés során vegyük figyelembe a városképi szempontokat.

Közterületről jól látható helyen, homlokzati falon kerüljük klímakültéri egységének elhelyezését, törekedjünk a takart helyzetű kialakításukra. Társasházak esetén a klímagépeket erkélyen, takart módon, az utcáról nem láthatóan helyezzük el. Erkéllyel nem rendelkező lakások esetében a homlokzaton szélső helyzetben, minden szinten egymás fölött, egységesen célszerű elhelyezni.

Kerüljük parabolaantennák elhelyezését látható homlokzati felületeken, törekedjünk a tetőn, vagy egyéb utcáról nem látható ponton való rögzítésükre.

Árnyékolók

Helyi védett környezetben mindig egyeztessünk árnyékoló kialakításáról, cseréjéről, felújításáról annak érdekében, hogy megőrizzük Oroszlány belvárosának arculatát.

Utólagos redőnykialakítások esetén törekedni kell arra, hogy a homlokzat színéhez illeszkedő módon, visszafogott kialakításban jelenjen meg az árnyékolószerkezet, lehetőleg az épület egészét egységben kezelve. Társasházak utólagos árnyékolóinak kialakítása esetén cél az egységes, azonos színű és szerkezetű eszközök használata. A kialakítás során mindig figyeljük meg a már megvalósult elemeket, illeszkedjünk hozzájuk. Használjunk visszafogott színeket, az épületre jellemző anyagot.

Földszintek kiegészítése.

A belvárosi területek több pontján megjelenik a magasföldszinten lévő, erkéllyel rendelkező lakások megnyitása, önálló lépcsős megközelítésének megteremtése. Törekedünk a már meglévővel azonos, vagy jellegében hasonló szerkezeti megoldások és anyagok használatára. Kerüljük a terasz területének beépítését és hozzátapasztott bővítését. Alkalmazzunk visszafogott kiegészítő szerkezeteket, törekedjünk a városkép igényes formálására.

Zöldfelületek

Épületek előtti zöldfelületek

A társasházak előtt lévő, az őket körülvevő zöldfelület részét képező területek előkertszerű kialakítására számos példa található Oroszlány belvárosában. Tartsuk mindig szem előtt, hogy ezek a területek közterületek, a város teljes zöldfelületeinek szerves elemei. Alakításuk során alkalmazzunk szép, igényes, őshonos növényeket, kerüljük gyomosító, tájidegen fajok alkalmazását.

ÓVÁROSI KARAKTER

Európa óvárosaihoz képest fiatal kora ellenére Oroszlány központjának épített környezete számos értéket hordoz, a Fürst Sándor utca utcaképe helyi védelem alatt áll, ezért megőrzése kiemelten fontos.

Az Óváros épületeinek díszítettsége és városszerkezeti jelentősége erősen heterogén, például a Mészáros Lajos utca délkeleti szakaszán lévő épületek sokkal visszafogottabb eszközöket használnak, mint a Fürst Sándor utca menti tömbök. Ez jelentősen befolyásolja a megújítás lehetőségeit is egyúttal.

Minden épület felújítása esetén kezeljük egységként az épületet, teljes házra kiterjedő koncepció és elvek mentén nyúlunk hozzá a homlokzati felületekhez, illetve az azt kiegészítő elemekhez. Ne kezdjük el az épület homlokzatának lakóegységenkénti módosítását, mert az negatív városképi hatású, szedett-vedett megjelenést okoz.

Törekedjük az eredeti szerkezetek, kiegészítő elemek (például erkélykorlátok, ablakosztások, lépcsőházi ablakok) megtartására, pótlás esetén eredetivel azonos cseréjére. Nagymértékű változtatást csak egységesen, a teljes épületen végigvezetett módon végezzünk. Ezek a beavatkozás jellemzően engedélyköteles cselekedetek.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

Óváros területén annak történeti és részben védett épületállományának köszönhetően elsődlegesen a megújítás és az energetikai korszerűsítés kerül elő, mint arculatot befolyásoló építési tevékenység. Ehhez kapcsolódóan az alábbi arculati és településképi javaslatok fogalmazhatóak meg:

- Gazdagon díszített épületek, de kiemelten a védett utcakép esetén kerüljük el a homlokzatok átformálódását, törekedjünk az eredeti állapot hiteles visszaállítására, megőrzésére.
- Minden esetben kerüljük el homlokzati díszítőelemek bontását, átalakítását, illetve eltakarását.
- Városképi szempontból kiemelt helyen lévő épületek esetén ne alkalmazzunk külső oldali hőszigetelést. Energetikai korszerűsítés esetén a belső oldali szigetelés, illetve az olyan nem látható felületek szigetelésére van lehetőség, mint például a legfelső emelet feletti padlásfödém, vagy a pincefödém síkja.
- Kevésbé díszített homlokzatok esetében alkalmazhatunk külsőoldali hőszigetelést, azonban őrizzük meg az olyan építészeti részleteket, mint például az ablakok és az ajtók körüli keretezés vagy a lépcsőházi ablakosztás.
- Ablakok felújítása, cseréje során törekedjünk az eredeti osztás és szín megőrzésére
- Nem jellemzőek Óváros területén a parapett falba épített konvektorok. Kerüljük gépészeti kivezetések, klíma kültéri egységek, parabola antennák homlokzaton való elhelyezését. Törekedjünk nem látható helyen történő kialakításra, takart megjelenésre.

Több épület előtt kerültek elhelyezésre előtetők, pihenőpadok. Törekedjünk városrészi, házszintű egységességre, egymással összhangban lévő, hasonló színű és szerkezetű kialakításra. Kerüljük a túlzottan robosztus, vaskos szerkezetek alkalmazását, kirívó színek használatát. Padokat csak olyan esetekben helyezzünk el, ha az ott lakókat nem zavarja. Törekedjünk azonos bútorselejtekből származó, egységes megjelenésű utcabútorok elhelyezésére.

Erkélyek beépítése több helyen megjelenik az Óváros területén, melyek jellemzően egyéni beavatkozások mentén valósulnak meg. Mint más homlokzati munka során, ebben az esetben is törekedjünk az egységes megjelenésre. Kerüljük a túlzottan kirívó, nagyon hangsúlyos változtatásokat, igényes példák esetén illeszkedjünk a már megvalósult beépítésekhez, kövessük annak osztását, alkalmazott anyagait, színeit.

Utólagosan felszerelt árnyékolók esetén törekedjünk a már a homlokzaton lévő megoldásokhoz hasonló kiválasztására. Javasolt a fehér színű redőnyök használata.

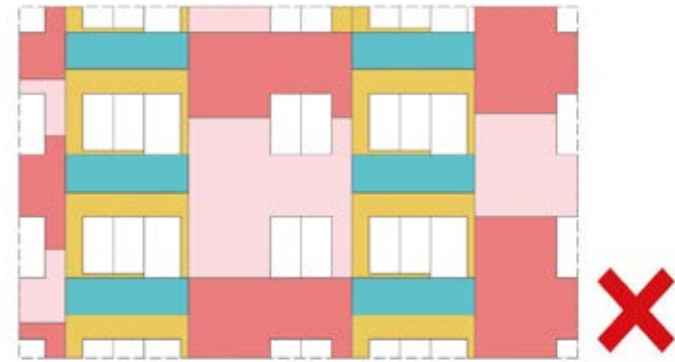
ÚJVÁROSI LAKÓTELEPI KARAKTER

Újváros lakótelepi karakter esetén is elsődlegesen a korszerűsítés és a megújítás építészeti kérdései kerülnek elő. Új épületek építése főleg a terület északkeleti részein, valamint a lakótelep házai közötti kereskedelmi-szolgáltató egységek esetében tud megjelenni.

Korszerűsítés, felújítás

Lakótelepi épületek korszerűsítés, energetikai felújítása során tartsuk szem előtt az alábbi szempontokat a településkép minőségi fejlesztése, és a városkép javítása érdekében:

- Homlokzatot érintő beavatkozásokat minden esetben tudatosan végezzük, figyeljünk az épület szintű átgondoltságra, az egységes, tervezett koncepció mentén való gondolkodásra. Kerüljük az egyedi ötlettől vezérelt megoldásokat, melyek jelentősen befolyásolják az épület megjelenését.
- Soha ne hőszigeteljünk lakóegységenként, csak teljes épület szintjén végezzük el.
- A hangsúlyos kiegészítő szerkezetek, mint például az erkélykorlátok a homlokzat hangsúlyos részei, azokat épület szinten kezeljük egyben, megújítás esetén kövessük az eredeti kialakítást és színhasználatot.
- Hőszigetelés esetén tartsuk meg a homlokzat eredeti osztottságát, tagoltságát, ne egyszerűsítsük le egysíkúvá, mert ez jelentős mértékben befolyásolja a városkép alakulását.
- A színválasztás kérdése kiemelten fontos a nagy felületű homlokzatok esetén. Kerüljük a túlzottan harsány, élénk színeket, alkalmazzunk visszafogott, halvány árnyalatokat, illetve ezek kombinációit. Jó eszköz lehet az épületek szerkezetét, tömegviszonyait lekövető homlokzati tagolás az adott szín különböző árnyalatait alkalmazva. Erősebb, telítettebb színeket hangsúlyteremtésre, kiemelésre használjunk.

- Számos kisebb beavatkozás nem tud épület szinten egységesen megvalósulni. Ilyen esetekben alkalmazkodjunk a már korábban megvalósult elemekhez. (Például a mellettünk lévőhöz hasonlóan válasszunk fehér redőnyt, illeszkedjünk az erkély beépítéssel a korlát osztáshoz, hasonló színű és osztású erkély beépítést használjunk, mint a kettővel felettünk lévő stb.)
- Az erkélykialakítás kiemelten fontos, hiszen az épület külső homlokzatát döntően meghatározza. Kerüljük heterogén, lényegesen eltérő színű és anyagú kiegészítő elemek használatát, harsány, és különböző színű festések alkalmazását.
- Az erkélybeépítés a lakótelepi épületek elkerülhetetlen eleme. Alkalmazzunk azonos szerkezeti megoldásokat, burkolat és üvegosztást. Törekedjünk a visszafogott megjelenésre, a már megvalósult beépítések követésére, azokhoz való illeszkedésre. Kerüljük az eltérő anyagok használatát, a harsány és elütő színek alkalmazását, azok épület össz megjelenését befolyásoló hatása miatt.
- Kültéri klímaegység elhelyezése során törekedjünk nem látható helyen, takart módon való kialakítására. Javasolt a lakásonként egységes kialakításra törekvés, lehetőleg erkélyen takart helyen, vagy homlokzaton egymás felett elhelyezve.
- Az erkélyeket sok esetben tárolóként is szolgálnak, mindig tartsuk rendezetten, hiszen közvetlenül hozzájárul a homlokzati képhez.
- Cél a homogén, egységes összkép kialakítása, a városképbe illeszkedés segítése, elkerülve azt, hogy az épületünk sok-sok egyénileg megvalósított ad-hoc részlet kollázsa legyen.

Új épületek építése

Új társasházi épületek esetén a helyi szabályozás adta lehetőségek a korábban épült házakhoz hasonló léptékű, többemeletes kialakítást eredményez. Törekedjünk igényes tér- és tömegformálás megteremtésére, arányos, környezetébe illeszkedő házak építésére

Új épületek esetén számos lehetőség kínálkozik a homlokzatok formálására. Javasolt a jelenlegi erősen homogén épített környezetet lazítani, azonban kerüljük a túlzottan kirívó, vároképet rontó, rossz arányú megoldásokat.

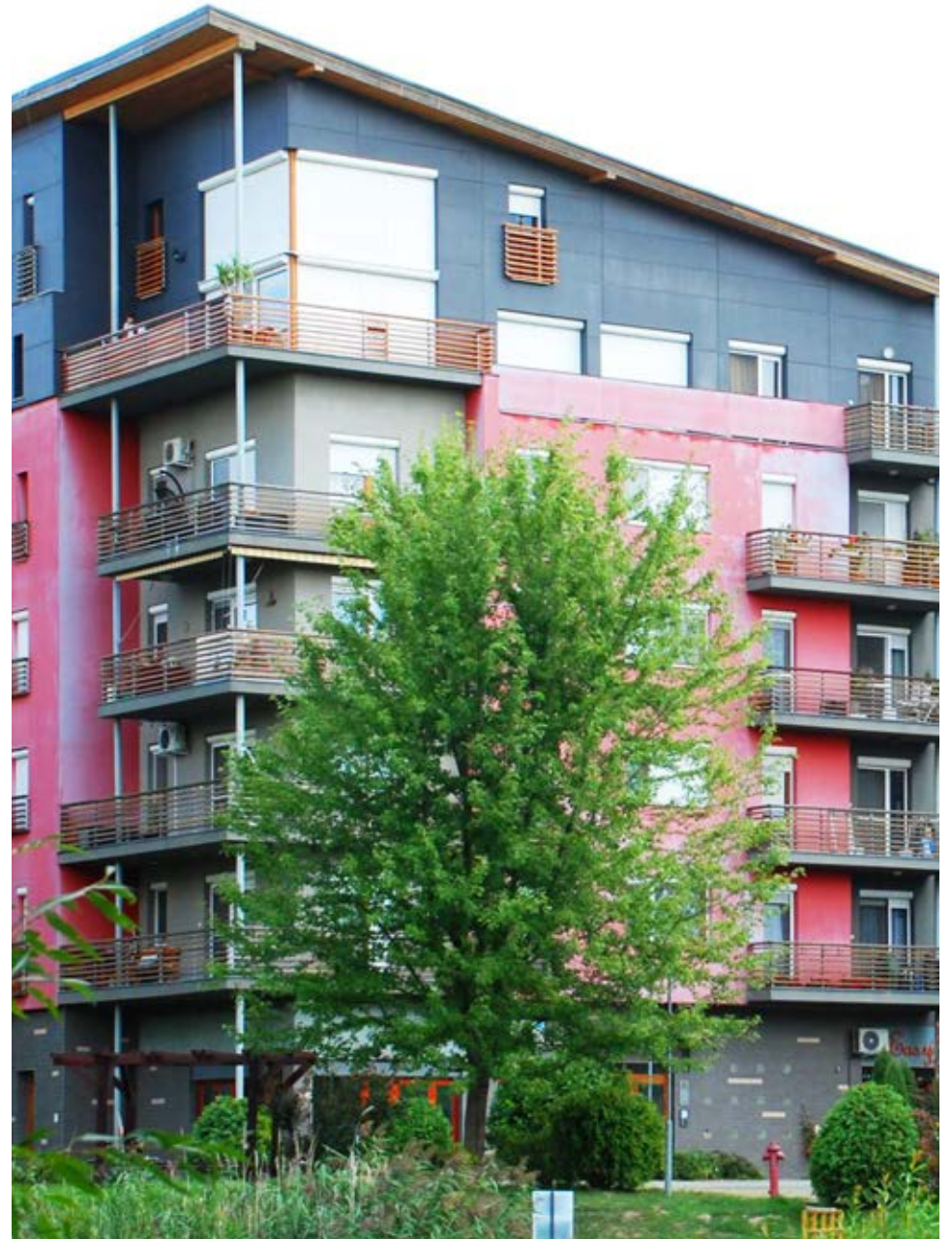
Új építések esetén illeszkedjünk a már megvalósult újabb fejlesztésekhez.

A területen magastetős épületek alakíthatóak ki.

Új épület környezetének minőségi megformálásakor törekedjünk igényes zöldfelületek, rendezett parkterületek kialakítására. A területen ne alakítsunk ki kerítéseket, lezárt területeket, mert megtörik a városrész összképét.

Újváros lakótelepi területeit tarkító kisléptékű kiszolgáló-kereskedelmi létesítményeket nagyon erős heterogenitás jellemzi. Mind a formavilág, mind a megjelenés és színhasználat tekintetében vegyes képet alkotnak. Törekedjünk a környezetébe illő, a körülvevő környezettel harmonizáló épületek kialakítására.

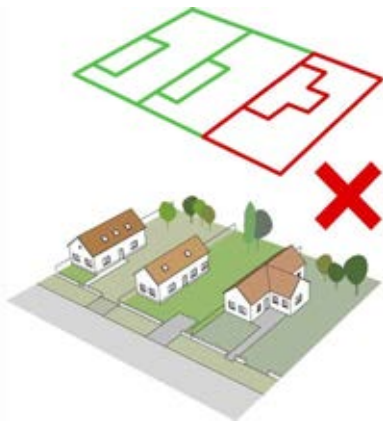
Új épületek telepítése során vegyük figyelembe a környezet adottságait, kialakult közlekedési jellemzőit. Teraszok kialakításánál illeszkedjünk a meglévő épített környezethez.

CSALÁDIHÁZAS BEÉPÍTÉSEK - ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK

Beépítés

Az adott területek karakterét alapjaiban határozza meg a beépítés jellege, az utcához és a telekhatárhoz való viszony. Törekedjünk a környezetünkben kialakult állapot követésére. Az utcára jellemző, az épületek utcavonalhoz illeszkedő, vagy az előkertes kialakítás döntően meghatározza az utcaképet, ettől elütő építés esetén megtörik annak folytonossága.

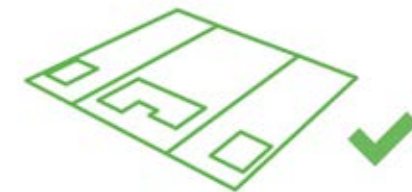
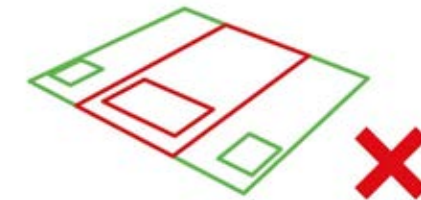

Tömegformálás

Illeszkedés szempontjából egy városi környezetet döntően meghatároz az épületek tömegformálása. Épületünk kialakítása során mindig törekedjünk az egyszerűsége, cél a tömegképzés szempontjából visszafogott elemekből építkező kialakítás. Kerüljük az elnagyolt gesztusokat használó, környezetéből kiugró, túlzottan mozgalmas, léptékében elütő épületek megvalósítását. Finom tömegmozgatásokkal, kis gesztusokkal, hagyományos arányrendszert használva is megvalósítható igényes, és hatásos épület, mely ugyanakkor környezetébe is szervesen illeszkedik.

Kerüljük a túlzottan nagy, környezetidegen tömegek kialakítását. Nagyobb egybefüggő telek esetén is tartsuk szem előtt a környék léptékét, nagyterjedésű épületek helyett, kis és visszafogott tömegmozgatásokkal illeszthetjük a környező épületekhez.

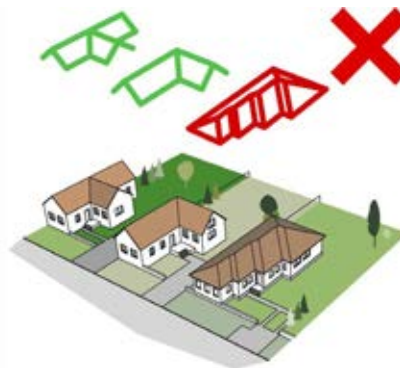
Tetőforma

A tetőforma kialakítása során vegyük figyelembe a környező épületek tetőgerinc és utcavonal viszonyát. Törekedjünk hagyományos tetőidom (nyeregtető, kontyolt tetők) alkalmazására. Javasoljuk egyszerű, átlátható szerkesztésű tetőidom kialakítását. Kerüljük az alacsony hajlásszögű sokszorosán tört tetőket, ne halmozzuk a tetőfelépítményeket. Kerüljük a túlzottan tagolt, a túl sok vápából és sok felületből összeálló fedéseket.

Héjazatok

Tetőfedési anyagok esetében törekedjünk kiselemes cserépfedés alkalmazására. Használjunk természetes színű anyagokat, mint például natúr cserép, téglavörös, antracit színek használatára. Kerüljük a túlzottan élénk, változatos átmenetekkel kialakított cserepeket, alkalmazzunk kiselemes fedéseket lakóépületek esetében. Ne használjunk kirívó, élénk színű fémlemez fedéseket, kerüljük lakóépületek esetében a nagytablás fedések használatát.

Anyaghasználat és homlokzati színek alkalmazása

Az épületek anyag- és színhasználatának meghatározásakor mindig törekedjünk visszafogott színek választására, alkalmazzunk alacsony telítettségű árnyalatokat. Kerüljük a rikító színek alkalmazását, mint például harsány piros, zöld, kék, mesterséges és neonszínek. Alkalmazzunk visszafogott, halvány árnyalatokat, pasztellszíneket, a fehér, tört fehér, bézs, barna színek használata javasolt.

Az anyagok kiválasztásánál törekedjünk az egyszerűsége, „szépen öregedő”, struktúrájában visszafogott homlokzati burkolatok és szerkezetek alkalmazására. Kerüljük az eltérő struktúrájú anyagokat halmozását.

Részletezettség és díszítettség

Korunk épületei esetében is lényeges kérdés az egyediség megtalálása, a megfelelő díszítettség és részletezettség kialakítása. Ennek eszközei minden korban mások, a kortárs építészet számos eszközt kínál ennek megvalósítására, anélkül, hogy táj- és koridegen elemeket alkalmaznánk.

Igényes épületek alakíthatunk ki például minőségi anyagok jó arányú használatával, épülettömeg mozgatásával. Alkalmazzuk az anyagok és szerkezetek struktúráját a részletezettség növelése érdekében. Használhatunk például sűrű lécosztású árnyékolókat, sűrű pálcaosztású erkélykorlátokat, fa zsalutáblákat, vagy változó ritmusú nyílászárókat. Abban az esetben, ha a környezeti viszonyok, az épület karaktere, jellege, valamint az utcakép és a vonatkozó helyi szabályozás ezt lehetővé teszi, homlokzatra felfutó növényzettel javíthatjuk épületünk hőháztartását.

Kerüljük a történetire emlékeztető, de azt sem alkalmazásmódjában, kialakításában, vagy arányrendszerében nem követő épülettagezatok alkalmazását. Ne használjunk homlokzatra ragasztott, felületi jellegű „tűzépbarokk” díszítéseket, hőszigetelő anyagokból kialakított, sarokarmírozást, párkány és ablakkeretezéseket.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

Gépészeti elemek elhelyezése épületen

Épületeink építése, átalakítása során szükségessé válik számos olyan gépészeti és kiegészítő elemek elhelyezése, ami akár jelentősen is befolyásolhatja az épület megjelenését, annak településképi szerepét. Fontos, hogy tartsuk mindig szem előtt a városképi szempontokat.

Kerüljük klíma kültéri egység utcáról látható módon való elhelyezését, utcai homlokzaton való megjelenését. Törekedjünk parabola és egyéb antennák működést biztosító, de nem látható módon való elhelyezésére.

Megújuló energiaellátást biztosító berendezések (napelem, napkollektor) kialakítása során javasolt azt közterületről nem látható tetőfelületen elhelyezni. Magastetős épületek esetében a táblás, paneles berendezéseket a tető lejtésével párhuzamosan helyezzük el, mely nem lóg túl a tető szélén és gerincén, szélei igazodnak a tetőidom gerinc- és ereszvonalához. Alkalmazzunk téglalap alakú elrendezést, ne kövessük le négyszögekkel a tetőidom háromszög felületeit.

Családi házas területen szerelt külső kémény, homlokzati égéstermék elvezetés berendezés kültéri egysége az épület utcai főhomlokzatán, illetve az oldalhatár irányába 3 méteren belül nem létesíthető.

ZÖLDFELÜLETEK - ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK

Kapcsolatunk a közterületekhez

Jelentősen befolyásolják a településképet azok a területek, melyek ugyan a magánterület részét képezik, de aktívan kommunikálnak a közterületekkel, vizuálisan annak részei. Ezek közé tartoznak az előkertek, oldalkertek, a hulladékgyűjtők építményei, parkolók, parkolóépítmények, illetve a kerítések.

Előkert

Az épületek előkertje az utcai kerítés és az ház közötti, jellemzően zölddel borított felület. Ennek kezelése utcaképi és életminőségi szempontból is figyelmet érdemel. Ezek a területek az utcakép és az utca terének szerves részét adják, megnövelik annak méretét, javítják térarányait, hozzájárulnak az utca zöldebbé tételéhez.

Az épület megjelenését és az ott élők közérzetét is nagymértékben meghatározza az előkertek jellege, emiatt javasolt annak folyamatos, igényes fenntartása, megfelelő díszítő értékkel rendelkező növényfajok kiválasztása. Az előkert növényállományában jellemző az örökzöldek használata, melyek egész évben lombjukkal takarnak, biztosítják a szükséges intimitást. Javasolt ezek mellett lombhullató fák alkalmazása is, hiszen a nyári időszakban árnyékolással, télen pedig a napfény beengedésével segítik az épületek kiegyensúlyozott komfortjának megteremtését.

Kerülni kell a túl sok burkolt felület létesítését, a murvával fedett kopár területek kialakítását. Cél lenne, hogy a puritán gyepfelület mellett legalább kétszintű növényállományt (füves felületek és cserjék vagy fák) alakítsunk ki előkertünkben, ökológiailag megfelelő, őshonos fajokat ültessünk.

Az ültetendő növények végső méretét, növekedési jellemzőit vegyük figyelembe a kiválasztás során, így megelőzhető az épületre túlzottan ránövő, elburjánzó, akadályozó zöld tömeg kialakulása. A fák alatt javasolt az árnyékkedvelő talajtakarók alkalmazása, szép gyepfelületre napos területen van lehetőség.

A telkünk előtti, a közterület részét képező zöldsáv gondozásának, egyedi kiültetéseknek nagy hagyománya van hazánkban. Mindig gondoljunk arra, hogy a közterületen végzett tevékenységek engedélykötelesek, ennek megfelelően járunk el. Ne feledjük el, hogy egy utcai fának, cserjének más követelményeknek kell megfelelnie, mint egy kerten belüli fajnak. Egyrészt illeszkednie kell egy nagyobb fasorba, tűrőképesebb minőségű fajtából kell állnia, illetve nem elhanyagolható kérdés, hogy a különböző habitusú, fenntartási igényű növények többletmunkát jelenthetnek, megnehezíthetik a fenntartási feladatok tervezését.

Általános, átfogó cél, az utca egységes képének megőrzése. Amennyiben ezekre a területekre növényültetést tervezünk a gyepesítés mellett javasoljuk, hogy egynyári, esetleg évelő fajokat alkalmazzunk, a cserjék, illetve fák telepítését bízzuk a fenntartóra.

Magánkertek zöldfelületei

A magánkertek zöldfelületeinek kialakítása tükrözi a tulajdonosok egyéni igényeit, ízléseit, ennek ellenére nem szabad megfeledkezni arról, hogy ezek a zöldfelületek is értékes részei a városi zöld infrastruktúrának, ezáltal hozzájárulnak például a kellemesebb klímához, a faji sokszínűség növeléséhez.

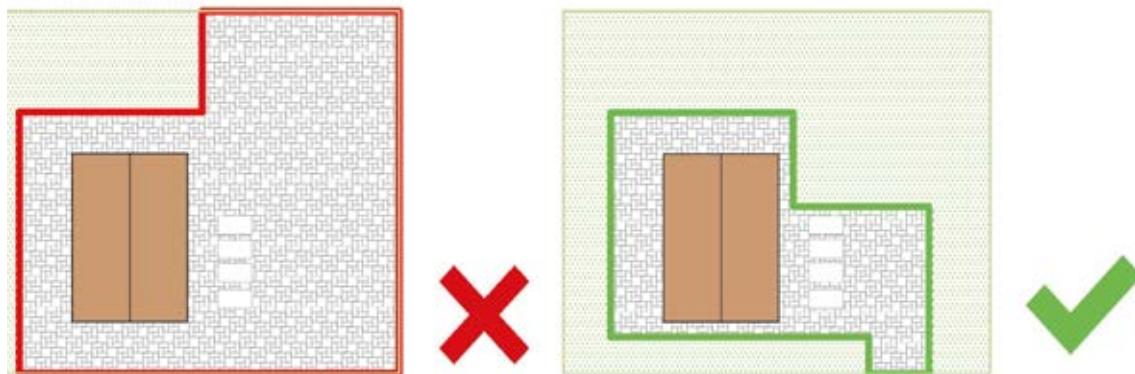
VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

Burkolt felületek: Az egyik legfontosabb, hogy megfelelő teret engedjünk a zöldfelületeknek, minimalizáljuk a burkolt felületek nagyságát. Gépjárművek elhelyezése miatt szükséges burkolások esetén részesítsük előnyben a különböző vízáteresztő burkolatokat (pl.: gyeprács, rácskő, gyephézagos térkő). Nagyobb felületen a vízáteresztő burkolatok kínálnak esztétikus alternatívát úgy mint, a homokágyba rakott, vízáteresztő fugával kialakított kiselemes burkolatok, kavicságyak, a stabilizált gyöngykavics, hézagos burkolatok vagy az előbb említett rácskő, gyeprács burkolatok.

Csapadékvíz-hasznosítás: A csapadékvíz helyben tartására érdemes törekedni. Ez azt jelenti, hogy a telekre hulló csapadék minél szélesebb körű felhasználásának lehetőségeit érdemes kiépíteni például felszíni vagy felszín alatti öntözőtartályok elhelyezése, esőkertek kialakítása (melyekben a lehulló csapadék összegyűjtésével pár napra kis tavat hoznak létre, majd miután a vize lassan elszikkad, az esztétikus kinézetét erre a célra javasolt növényekkel biztosítják), talajban történő hasznosulási lehetőségek biztosítása mentén. Emellett az elvezetésre kerülő vizet az erre kialakított nyílt és zárt csapadékvíz elvezető árokba kell bevezetni. Ezen infrastruktúra elemek karbantartása, a lefolyás feltételeinek megteremtése szükséges és egyben kötelező, lezárásuk, eltömésük tilos.

Növényválasztás során általános irányelvként elmondható azonban, hogy az adott tájegységen, környéken őshonos, ökológiai szempontból megfelelő, kórokozóknak és kártevőknek ellenálló fajok kiválasztásával életerős növények díszíthetik a kertet, melyeket permetezni és öntözni is csak ritkán kell. Kerüljük a tájidegen, agresszíven gyomosító növényfajok alkalmazását, melyek gyors elszaporodásukkal károsítják környezetünket.

képek forrása: mixtura.hu, terkoakciok.hu, epitoanyagturkalo.hu, terkomintakert.hu
VELEMENYEZÉSI ANYAG 1.1

ÓFALU KARAKTER

Ófalu karakter területének szerkezete védett. Ennek értelmében elsődleges cél a meglévő településszerkezet, telekosztás, beépítettségi jellemzők megőrzése, védelme és ezen keresztül Oroszlány történeti magjának megóvása.

Legyen célunk a meglévő értékes és az Ófalu karakterét meghatározó épületállomány megőrzése, értéket teremtő felújítása, a korábbi kialakítást tiszteletben tartó, azzal nem vetekedő esetleges bővítése, új építése.

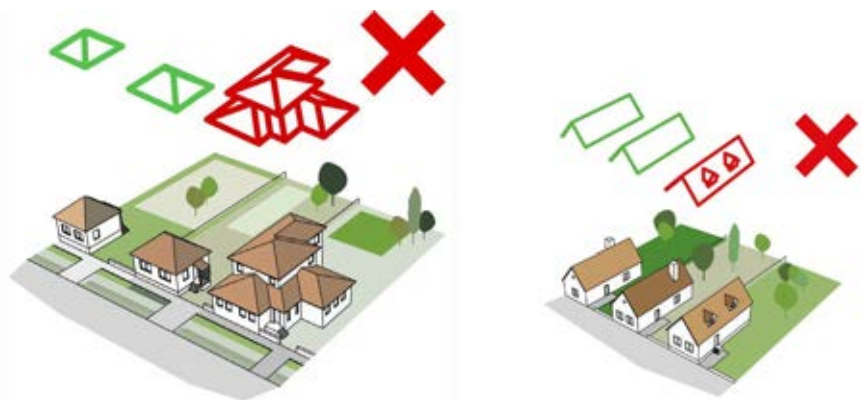
Az enyhén íves vonalvezetésű utcahálózat következtében létrejövő fésűs beépítés a terület nagy értéke. Kövessük a szomszédos beépítéseket, a váltakozó szélességű előkertek és utcavonali beépítések kialakult rendszerét, a homlokzatok vonalának ritmikusságát. Minden esetben a telkek utcavonalhoz illeszkedő oldalán alakítsuk ki épületünket, ezzel is törekedve az egységes utcakép kialakítására.

Törekedjünk arra, hogy a napjaink igényeinek megfelelő épületek kialakítása során kövessük a területen jellemző épületarányokat. Az épületmagasság tekintetében illeszkedjünk az uralkodó földszintes kialakítású, helyenként tetőtér-beépítéses állapothoz. Kerüljük el túlzottan nagy, környezetéből kilógó épületek elhelyezését.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

A régi épületeket követve alkalmazzunk magastetős tetőidomot 35°-45° közötti hajlásszöggel. Tetőforma tekintetében használjuk a jellemző nyeregtetős, kontyolt tetőidomot. Alkalmazzunk utcára merőleges tetőgerinc kialakítást az épület tájolása és a tető kialakítása során. Törekedjünk az egyszerűsége, ne alkalmazzunk nagyon összetett, bonyolult a tetőket. Kerüljük a tetőfelépítmények, tetőkibúvók túlzó alkalmazását.

Törekedjünk arra, hogy a napjaink igényeinek megfelelő épületek kialakítása során kövessük a területen jellemző épületarányokat. Az épületmagasság tekintetében illeszkedjünk az uralkodó földszintes kialakítású, helyenként tetőtér-beépítéses állapothoz. Kerüljük el túlzottan nagy, környezetéből kilógó épületek elhelyezését.

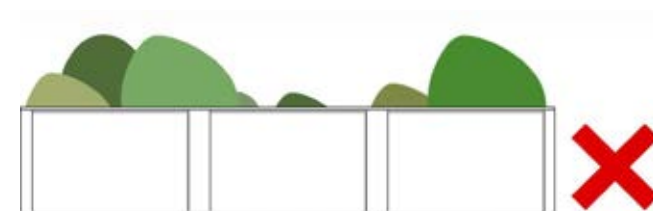

A homlokzatok, illetve tetőfedések esetében is alkalmazzunk visszafogott megjelenésű színeket, kerüljük a harsány, élénk színválasztást. Részesítsük előnyben a vakolt jellegű homlokzatképzést. Minden esetben törekedjünk a meglévő állapotokhoz való igazodásra, az igényes és harmonikus utcakép megőrzése érdekében.

Ófalu területén szinte egyöntetűen áttört kerítéseket találunk. Cél ennek a hagyománynak a követése a jövőben is. Alkalmazzunk téglából, kőből falazott, betonból öntött tömör lábazattal és oszlopokkal rendelkező, áttört kerítést, átlátható fém vagy fa anyagú rácsozással kialakítva.

Az épületek hosszúkas telkeinek mezőgazdasági hasznosítása ma is több helyen jellemző, veteményes, gyümölcsfák vegyesen jellemzők. A jövőben is javasolt a kertek megtartása, földterület növényekkel történő beültetése. Kerüljük épületek hátsó kertbe történő elhelyezése, valamint nagyobb terület burkolt felületek kialakítását.

KERTES CSALÁDI HÁZAS KARAKTER

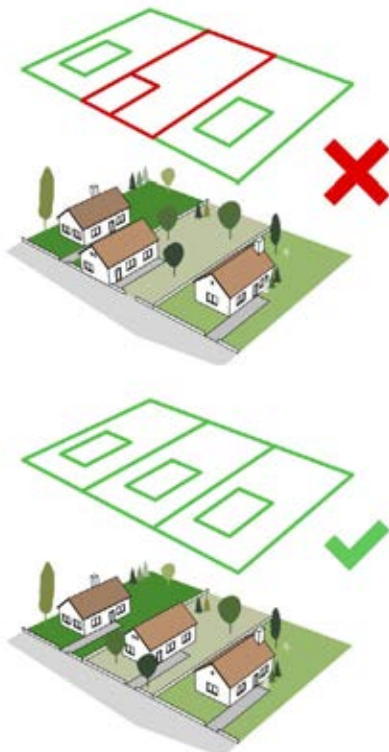
A családi házas karakter Oroszlány több részén található heterogén jellegű beépítés jellemzi őket. Általában elmondható minden részére, hogy a telkek előkerttel rendelkeznek, illetve az építési vonal párhuzamos az utcával. Ezen meghatározó tényező követése kiemelten fontos épületek bővítése, átalakítása és új építések esetén.

Új épületek esetében elsődleges szempont a szomszédos házakhoz, és a teljes utcaképhez való illeszkedés magasságban, léptékben, telepítésben és tájolásban. A településképi egységét nagyban segíti, ha követjük a környező telkek épületeinek, illetve az utcára jellemző beépítés magasságát.

Épületmagasság szempontjából a változékonyság jellemző. A földszintes kockaháztól az emeletes tetőtérbeépítéssel kialakított épületekig találunk példákat. Borbála telep területén utcán belül változik az épületek magassága, a Kecskédi út mentén utcavonalra merőleges tetőgerincű,

tetőtérbeépítéses épületek állnak, helyenként emeletes kialakításban, a Bányász körút és a Majki út mentén a földszintes beépítés a meghatározó.

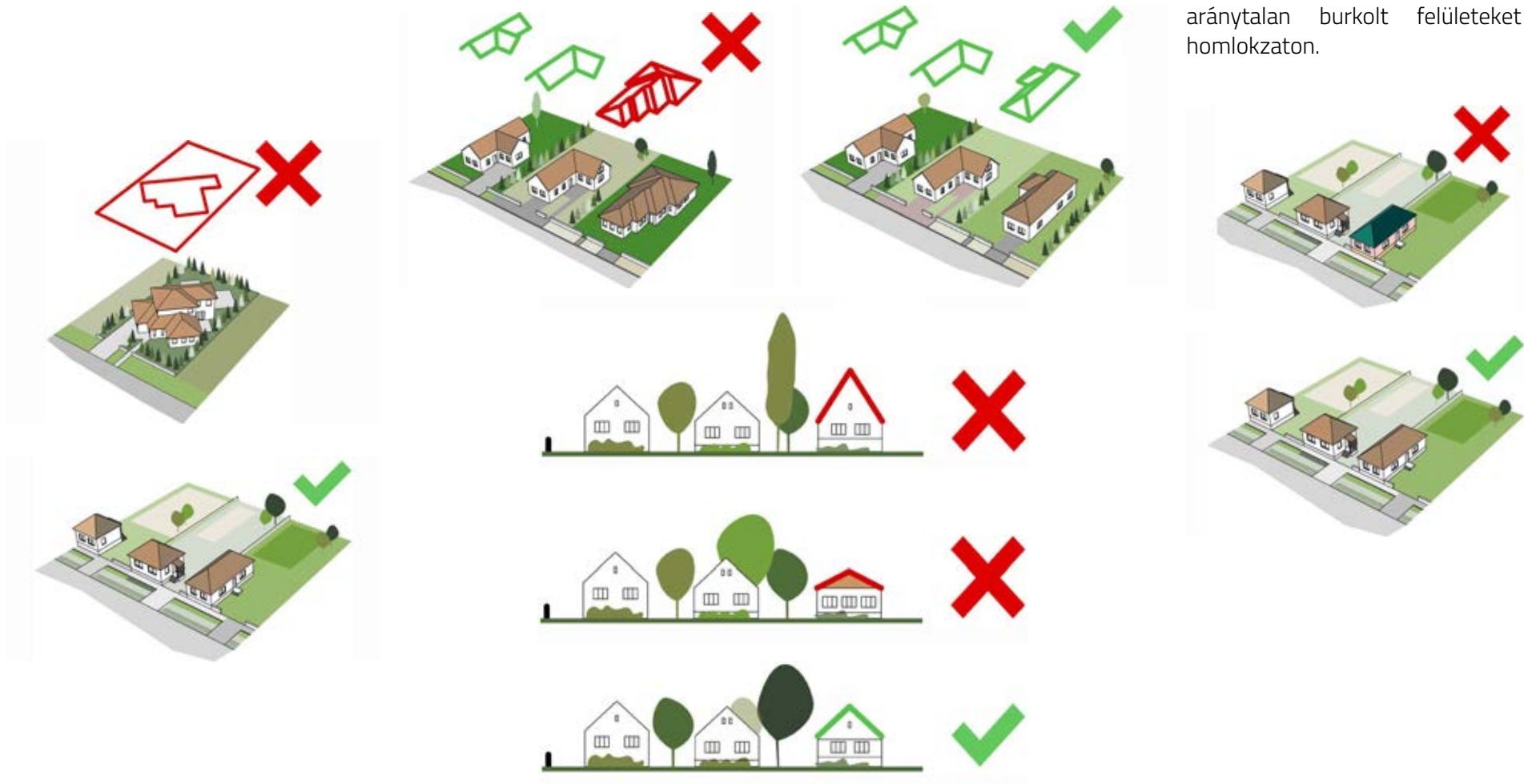
Kövessük a szomszédos telkek beépítési magasságait, törekedjünk az utcaképbe illeszkedő épületek kialakítására, kerüljük kiugró méretű, homlokzati arányú épületek építését. Ne építsünk földszint és tetőtér, vagy emeletes épületmagasságot meghaladó házakat az utcaképi egységessége és a karakter léptékének megőrzése érdekében.

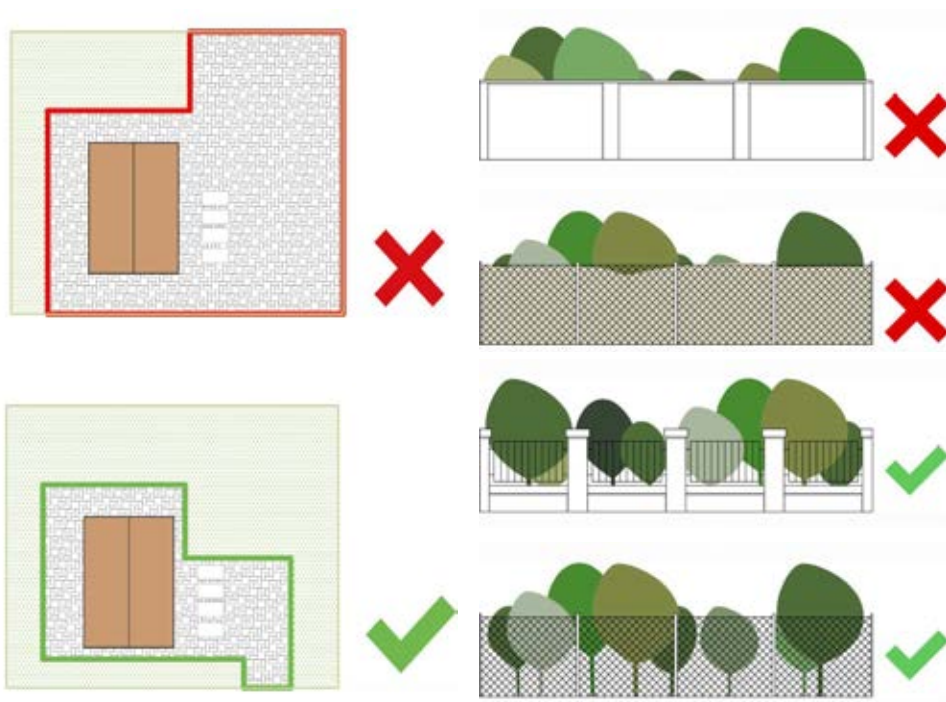
Az épülettömeg kialakításánál törekedjünk a minimálisan tagolt alaprajzi formálásra, valamint az egyszerű tetőforma kialakítására, ami egyrészt szerkezeti is kedvezőbb, másrészt nagyban megkönnyíti az illeszkedés lehetőségeit.

Törekedjünk a tetőidom kialakítása során a hagyományos tetőhajlásszög alkalmazására. Kerüljük az összetett, síkokkal és vágópákkal, álló tetőablakokkal, tornyos részekkel tagolt tetőformákat. Oroszlány családiházak területén szinte egyedülálló a magastető tömegképzés, de van lehetőség lapostető alkalmazására is. Kerüljük az eternit anyagú és műanyag fedéseket, hullámpala alkalmazását.

A homlokzati szín kiválasztása során alkalmazzunk fehér vagy világos tónusú, pasztell árnyalatokat, ne halmozzunk a színeket, ha alkalmazzunk természetes anyagokat (fa, terméskő), akkor a saját színüket hagyjuk érvényesülni. Ne alkalmazzunk túlzottan nagy, léptékében elütő aránytalan burkolt felületeket a homlokzaton.

A kerítés kialakítása során az általános ajánlásokban foglaltakat vegyük figyelembe. A kertek esetén az általános ajánlásokban megfogalmazott javaslatokból kiemelten fontos a burkolt felületek minimalizálása a klimatikus és környezeti hatásuk miatt (hőszugárzás, mikroklíma, lefolyás megakadályozása stb.). Válasszunk vízáteresztő térburkolatot.

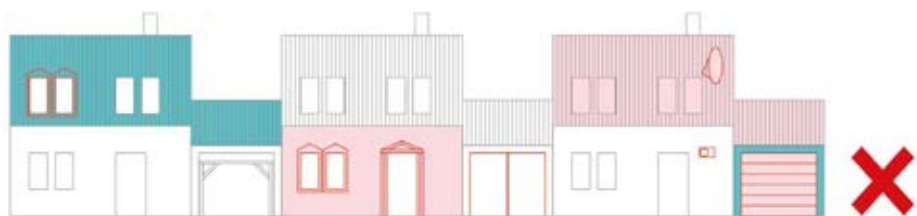

SORHÁZAS KARAKTER

Oroszlány három sorházas területe családi házas, illetve lakótelepi karakter közvetlen közelében helyezkedik el, részben beékelődve. Elsődleges szempont az illeszkedés és az egységesség, hiszen az egymás mellett, sűrűn kialakított épületek esetében településképi szempontból a közös látvány a meghatározó, együtt alkotnak térfalat, utcaképet.

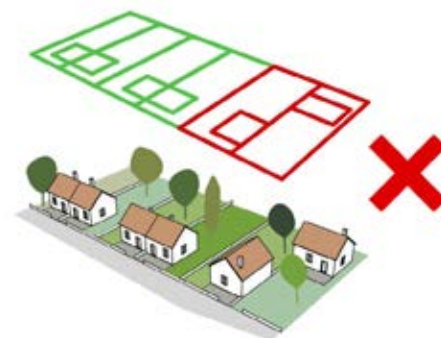
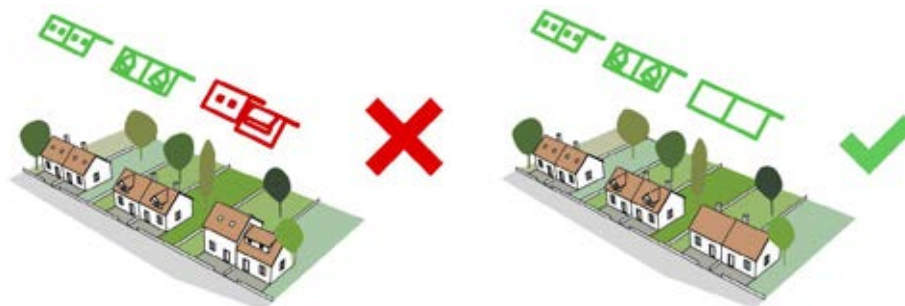
Valamennyi megújítási és átépítési munka során törekedjünk az utcakép egységességének megőrzésére, ami nem vonja maga után egyértelműen a teljesen egyforma, azonos épületek repetitív ismétlődését.

Meglévő sorházas területek esetén nem cél a teljesen egyforma házak megőrzése, azonban átalakítás során kerüljük a környezetétől elütő, kirívó megoldások alkalmazását. Törekedjünk az eredetivel megegyező, harmonizáló színek és anyagok alkalmazására. Alkalmazzunk természetközeli színeket (fehér, bézs, barna) kerüljük rikító, kirívó színek (pl. piros, kék, zöld) alkalmazását. Homlokzati faszerkezetek festése esetén illeszkedjünk a meglévő állapothoz.

A Takács Imre utca mentén kialakított sorházas jellegű beépítés az irányadó, azonban az épületek egyedi építések keretében valósulnak meg, ezzel biztosítva a változatosságot.

- Új épületek építése esetén illeszkedjünk a mellettünk lévő, már korábban megvalósult épületekhez illeszkedni magassági tekintetben, illetve az építési hely meghatározása során, tartsuk az építési vonalat.
- Új épületünkkel illeszkedjünk a meglévőkhöz, takarjuk el annak tűzfalát. Alkalmazzunk azonos tetőhajlásszögű tetőidomot. Alkalmazzunk kiselemes fedést, természetes színekben.
- Törekedjünk visszafogott, természetes, harmonizáló színek használatára. Kerüljük a túlzottan élénk és túlzottan telített árnyalatok alkalmazását.
- Célszerű az épületek előtti előkertek teljes leburkolásának kerülése. Törekedjünk a burkoltság visszaszorítására, zöldfelületek arányának növelésére, vízáteresztő jellegű burkolatok alkalmazására.

Meglévő beépítések bővítésére a legtöbb esetben nincsen lehetőség a telek szűkösége és a nagy sűrűség miatt. Kerüljük a szedett-vedett kiegészítéseket, igénytelen, hozzátapasztott bővítmények létrehozását.

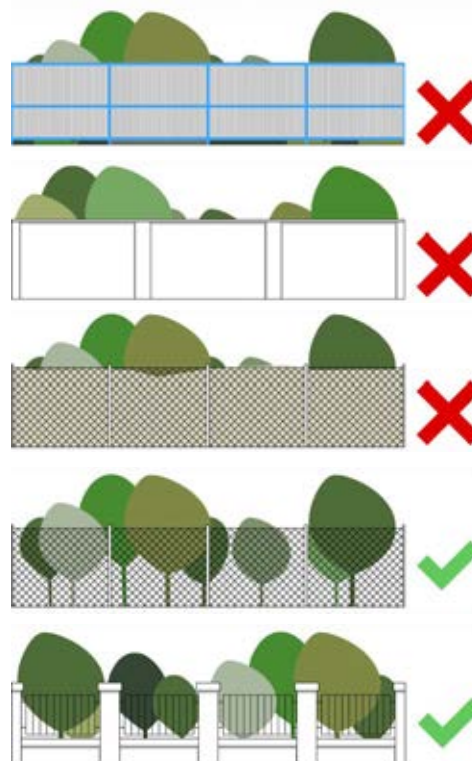
Épületeket kiegészítő, fedett-nyitott, könnyűszerkezetes építmények kialakítása során, mint például parkolók, teraszlefedések, hozzáépítések törekedjünk filigrán szerkezetek alkalmazására, kevésbé hangsúlyos megjelenésre.

Ne terheljük az épületek előtti előkertet fedett nyitott terek, valamint további burkolt felületek kialakításával. Alakítsunk ki igényes zöldfelületeket, ültessünk cserjéket.

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

Utcafronton kialakított kerítések esetén kerüljük a zárt falszerű kialakítást. Alkalmazzuk az általános javaslatban megfogalmazott szempontokat. A telkek közötti lehatárolásra alkalmazzunk áttört, növényzettel takart drótfonatos kerítést, acélhuzallal erősített élősövényt, ez ennél a beépítésnél kiemelten fontos. Ne alkalmazzunk teljesen zárt felületeket, melyek gátolják a légmozgást és az átszellőzést, kerüljük a nádszövettel takart kerítésszakaszok kialakítását.

ÜDÜLŐTERÜLETI KARAKTER

A Bokodi-tó partján elterülő, üdülőterületi karakterbe sorolt beépítés jellegzetessége a relatív alacsony sűrűség. Ennek megőrzése fontos a jövőbeni építési tevékenységei során is.

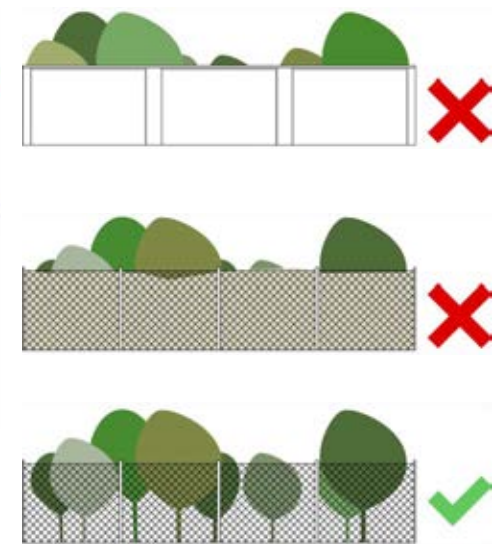
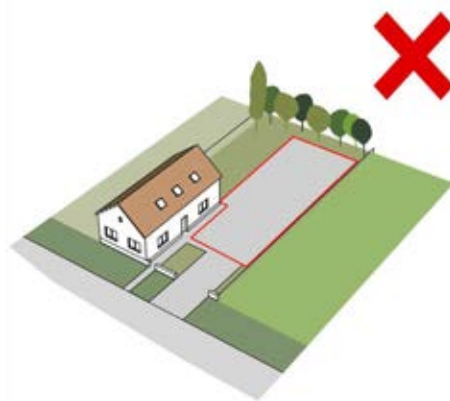
Épületmagasság tekintetében a földszintes épületek a meghatározóak, jellemző a tetőterek beépítése is. Kerüljük ennél magasabb épületek építését, ne alakítsunk ki magasságában, homlokzati kialakításában kiugró épületeket.

A terület épített karaktere üdülő jellegének köszönhetően kis alapterületű, ideiglenes használatú épületekből tevődik össze. Kerüljük nagyméretű házak építését, meglévő épületek túlzó bővítését.

Üdülőkarakter épületei részben fából épített könnyűszerkezetes, részben falazott szerkezetűek. Kerüljük rikító színek alkalmazását, törekedjünk a környezetébe illő felületi színek és anyagok alkalmazására. Ne alkalmazzunk szedett-vedett megoldásokat.

A terület természetközeli jellegének megőrzése, gazdag növényállományának megtartása kulcskérdés. Óvjuk a meglévő fákat, alakítsunk ki igényes kerteket, kerüljük a túlzottan nagy burkolt felületek kialakítását.

A teljes területen csak áttört kerítéseket alakítsunk ki, ne alkalmazzunk zárt, falszerű megoldásokat, ezzel is támogatva a környék természetközeli jellegét.

EGYEDI JELLEGŰ KARAKTEREK

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG KARAKTER

Vértesszentkereszt és Majkpuszta

Mind a két terület egyedi jellegű beépítéseket tartalmaz, országos szinten védett területek. Minden környezetalakító és építési tevékenységnek külön elbírálás alá kell esnie. Törekedni kell a meglévő területeken lévő értékes beépítések és környezetük állagmegővására és felújítására, kiemelt figyelemmel a régészeti területekre.

Cél, hogy minden táji és építészeti beavatkozás illeszkedjen a környezetbe, tartsa tiszteletben a történeti épületeket, ne gátolja azok látványát. Új épületek építése csak indokolt esetben, a szükséges szakmai szervezetekkel és illetékes hatóságokkal folytatott részletes egyeztetést követően valósulhat meg.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

A Kamalduli Remeteség területén, és annak közvetlen környezetében csak a történeti kutatásokkal igazolhatóan létező építmények újjáépítése, rekonstruálása valósulhat meg. Új idegenforgalmi épület talajfelszín alatt rejtetten elhelyezve, egy tömegű toldalékként építhető.

A Remeteség melletti út menti területeken új épületek építhetőek. Az épületek vakolt falúak lehetnek, fa nyílászáróval. A tetőszerkezet magastetős lehet, 40-45° közötti hajlásszöggel, cserépfedéssel. Az épület stílusjegyei a környék népi építészeti hagyományaihoz igazodóan kell kialakítani.

A telekhatáron kerítés építhető, annak 150 – 180 cm közötti magasságúnak kell lennie, vakolt, vagy natúr kőkerítés kialakításban. A kapu kőkeretes vagy kőoszlopos fakapu lehet. Az út túloldalán található területen maximum 180 cm magas fa kerítés létesíthető, kapu nem építhető.

A tó partján a víz fölé legfeljebb 8 méter mély és 10 méter széles fából épülő vendéglátó épület építhető a partról megközelíthető, faszervezetű csónakkikötő stéggel bővített, fedhető terasszal. A tóparti övezetben kerítés nem építhető.

85

Bányamúzeum területe

A bányamúzeum területének megóvása és Oroszlány ipartörténeti múltjának bemutatása érdekében cél a meglévő épületállomány megőrzése és bemutatása. A műszaki lehetőségek figyelembe vételével kell megőrizni a korábbi akna épületállományát.

A turisztikai funkciót kiszolgáló új épületek építhetőek. A terület egyedi jellege, annak történeti értéke, és táji környezete miatt valamennyi építési munka egyedi elbírálás alá kell, hogy essen.

Kép forrása: oroszlany.hu

Kép forrása: oroszlany.hu

Lebegő falu

A Erőműi-tó felett létrejött beépítés egyedi karakterét éppen a szabályozatlan jelleg, az erősen változatos kialakítás, az eltérő anyaghasználat és szerkezeti megoldások adják. Néhány általános arculati javaslatot érdemes figyelembe venni:

- Kerüljük el a léptékében túlzottan nagyméretű, a környezet léptékétől elütő méretű házak kialakítását.
- A terület egyik fontos jellegét adja a kevés számú, teljes mértékben áttört, filigrán kerítések alkalmazása. Kerüljük zárt kerítések kialakítását.
- A tópart természetközeli részein fontos az élővilág védelme, az élőhelyek fenntartása annak ellenére is, hogy a tó mesterséges eredetű. Törekedjünk a vízminőség megóvására, a táji környezet védelmére.

GAZDASÁGI KARAKTER

Ipari épületek esetén is törekedni kell az igényes építészeti megvalósításra, melyre Oroszlány területén számos jó példa található jelenleg is. Illeszkedjünk a már megvalósult jó példákhoz.

A szükséges funkcionális igények kielégítése mellett is alkalmazzunk visszafogott, igényes tömegformálást, kerüljük a nagy rikító színű, dobozszerű épületek megjelenését.

Törekedjünk a színvonalas és igényes anyagok használatára, mint például a fehér, törtfehér, szürke, ezüstszürke színek alkalmazása.

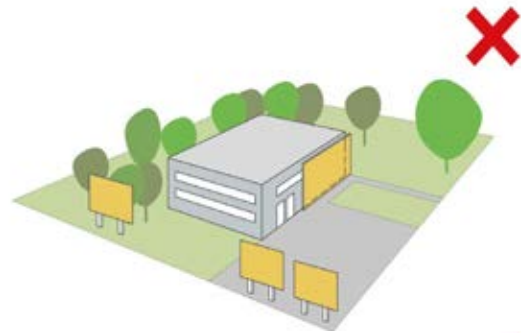
Kerüljük túlzottan nagyméretű hirdetések, reklámok homlokzaton való elhelyezését, ne használjuk az épületet túlméretes reklámfelületnek, hiszen ez jelentősen rontja a városképet.

Törekedjünk az épületeink tájba illeszkedő módon való elhelyezésére. Ha lehetőség van rá alakítsunk ki lapostetőn extenzív zöldtetőt annak hőháztartást javító és hőcsillapító hatása okán

Nagyfeszítávú épületek tömegarányai miatt magastetők helyett alkalmazzunk kevésbé feltűnő, és kevésbé nagy látható felületet eredményező lapos-, vagy alacsony hajlásszögű tetőket.

Abban az esetben, ha magastetős az épületünk kerüljük az élénk színű fémlemezek és hullámpala (pl. kék, zöld), alkalmazását, helyette fedjük világos, természetes, vagy szürke árnyalatú anyaggal, például fémllemezzel az épületet. Melléképületek, hozzátoldások esetén se alkalmazzunk műanyag hullámlemez, hullámpala fedést.

Homlokzatok kialakítása során is kerüljük az élénk színű (pl.: kék, piros, zöld) burkolatok, fémlemezek és hullámpala alkalmazását annak kirívó jellege miatt. Alkalmazzunk visszafogott színeket és árnyalatokat.

Ipari területek zöldfelületei

Az ipari vagy gazdasági célú telepek funkcionális elrendezése sok burkolt felülettel jár, de a kötelező zöldfelületi aránynak köszönhetően gyepvel ellátott területeket, fásított parkolókat is találunk, melyek barátságosabbá teszik a környezetet. Sokszor azonban ezek pótlása, fenntartása elmarad, a pótlásra, gondozásra fordítsunk figyelmet. Számos lehetőség adódik az ipari telepek környezetének kialakítására: a lapostetős épületeken zöldtető kialakítható, a fák ültetése segít az üzem tájba illesztésében. Az ide vezető utak menti fasorok és cserjesáv a tehergépjárművek környezeti terhelését csökkenti, a parkolók árnyékolása csökkenti a nyári túlmelegedést. Kerüljük a teljesen kopár, sivár közlekedési felületek kialakítását.

A fákat tömbösítve javasolt telepíteni, mellyel összefüggő zöldfelület jöhet létre, valamint a fenntartási és megmaradási hatékonyságuk is növekszik ezzel. Biztosítsunk elég életteret a fák számára, ne burkoljuk teli a favermeket.

Zöldfelületek kialakítása a funkcionális épületek emberi léptékének megteremtését segíti. Emellett pufferzónát is képeznek, felfogják például a port, zajszigetelő hatásúak és természetes lehatárolást jelentenek a mezőgazdasági vagy lakóterületek esetén. Az alkalmazott növényfajok esetében a tág tűrőképesség és az alacsony kezelési költség mellett az őshonos, környezet flórájába illeszkedő fajok kiválasztása elsődleges szempont.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)
VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

HÉTVÉGI KERTES (KORÁBBI ZÁRTKERTES) KARAKTER

A korábbi zártkerti terület karakterét leginkább a mezőgazdasági jellegű kertes területhasználat, illetve az alacsony sűrűségű beépítés határozza meg.

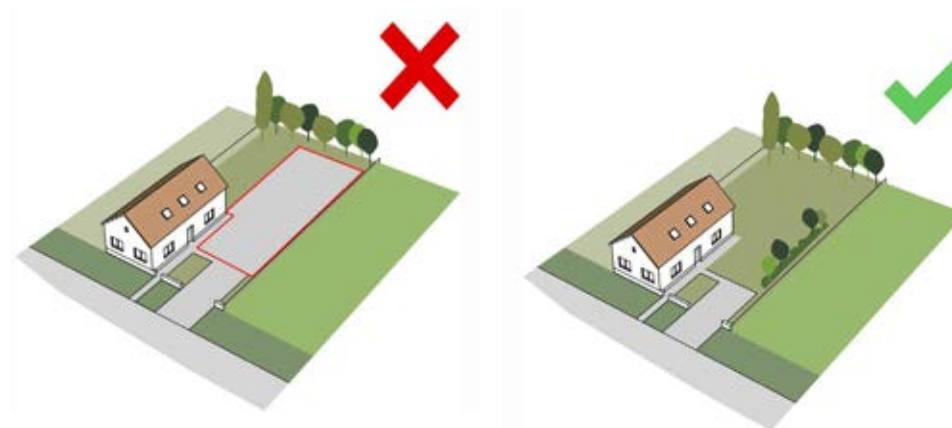
A területen a hobbigazdálkodás végezhető, földszintes kialakítású kerti tároló, pihenő épület, és állattartási épületek építhetők. Új lakóépület nem építhető. Meglévő lakóépületek egyszeri alkalommal bővíthetők.

A terület kertes mezőgazdasági jellegéhez illeszkedően nem javasolt túlzottan nagyméretű épületek kialakítása. Kerüljük a kirívó tömegű és megjelenésű épületek építését. Javasolt magastetős épületek kialakítása.

Törekedjünk a környezetbe illeszkedő, visszafogott színek és anyagok alkalmazására. Kerüljük a rikító színek, mint például kék, zöld, piros alkalmazását. Épületek kialakítása során kerüljük a szedett-vedett megjelenést, egységességet nélkülöző hozzátoldások építését.

Kerüljük teljesen tömör kerítések alkalmazását. Törekedjünk áttört fa, fém vagy drótkerítés kialakítására. A telkek lehatárolása során fából készült kerítést, sövényrel takart drótfonatú kerítést vagy acélhuzallal erősített élőszöveget alkalmazzunk.

A hétfői kertes karakter elhanyagolt telkein számos olyan nem őshonos, erősen terjedő faj található, melyek rendszeres irtása javasolt. Az aranyvessző, a bálványfa, ezüstfa csak pár példa ezek körül, lehetőség szerint még fiatal korban gondoskodjunk az eltávolításukról.

NAGY ZÖLDFELÜLETEK, NAGY ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTSÁGÚ TERÜLETEK KARAKTERE

Oroszlány területén több nagyfelületű park, illetve kiterjedt zöldfelülettel rendelkező épület található. A legfontosabb szempont a karakter esetében a növényállomány szakszerű karbantartása és a lehetőségekhez mért bővítése. Kiemelt kezelésük fontos, hiszen ezeken a területek adják a város legnagyobb zöldfelületei, az intézmények működtetésének fontos része.

Új, nagy zöldfelületi ellátottságú területek létesítése, vagy meglévők bővítése esetén az épületeket és a zöld környezetüket harmonikusan kell kezelni. Törekedjünk a természetközeli karakter megőrzésére, kerüljük túlzottan nagy, hangsúlyos épületek elhelyezését. Kiemelt jelentőségű új épületek kialakítása esetén az illeszkedés szem előtt tartása.

Az épületek kialakítását az épített környezet kevésbé befolyásolja, új épületek esetében javasolt a kortárs építészeti formák alkalmazása, igényes, visszafogott épületek kialakítása. Igyekezzünk egyszerűbb formavilágú épületeket létrehozni, természetes anyagok alkalmazásával, mint fa vagy terméskő felületek.

Ne alkalmazzunk rikító, feltűnő, uralkodó színeket, helyette használjuk a fehér színt, a szürke árnyalatait, vagy esetleg természetközeli színek halványabb változatait.

A zöldterületek fenntartása, bővítése és fejlesztése során törekedni kell a honos növényfajok használatára. Mindig olyan fajokat válasszunk, melyek jól alkalmazkodnak a helyi klimatikus és környezeti viszonyokhoz.

A faállomány mellett fontos a cserje- és lágyszárúak igényes kialakítása — és folyamatos fenntartása is lényeges mind a közterületek, mind a zöldfelületek esetén, természetesen a szituációs bűnmegelőzés szempontjait figyelembe vételel.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)
VELEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

EGYÉB KARAKTER - PARKOLÓ TERÜLETEK

Az Oroszlány belvárosához közel található garázssorok településképi szempontból fontos helyen fekszik. Kialakításuk, leromlott állapotuk és szedett-vedett megjelenésük miatt nagymértékben rontanak a városképen, amit a jól látható, városközeli helyzetük tovább hangsúlyoz.

Cél a teljes terület igényes megjelenésének javítása, rendezett kép kialakítása, valamint városképi szempontból minőségi fejlesztése. Ennek érdekében:

Tartsuk a tulajdonunkban lévő garázst és környezetét rendezett, igényes állapotban, kerüljük a szedett-vedett megoldásokat.

Átalakítás, felújítások esetén tartsuk szem előtt az egységességet, kövessük az eredeti szerkezeti és kialakítási megoldásokat.

Kerüljük a túlzottan kirívó színek és anyagok alkalmazását. Ajtó, illetve küldő falszerkezetek festése esetén javasolt visszafogott, a környezetébe illeszkedő színezések alkalmazása.

Kerüljük a garázsépítmények kinézetét befolyásoló egyedi elemek látható, uralkodó elhelyezését, mert ez is jelentősen befolyásolja a garázssorok megjelenését.

Javasolt a terület körül, de legalább a belvárosi területek irányába takaró növényzet telepítése, gyorsan növekedő, magas tűrőképességű, őshonos fajok ültetése.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

SPECIÁLIS KÜLTERÜLETEK

Külterületek esetében az építési lehetőségek korlátozottak, melynek elsődleges célja, a jelenleg csak kis mértékben beépített területek beépíttelenségének megőrzése, a beépült részek túlzott terjeszkedésének megelőzése a természetközeli, mezőgazdasági és erdőterületek védelme érdekében. Oroszlány külterületének a jellemző területhasználata mezőgazdasági, erdő, zártkerti és vízfelületek, és a hozzá tartozó nádasok.

Mezőgazdasági területek

A mezőgazdasági területek melletti zöld sávok, ún. puffertületek, mezsgyék kialakítása javasolt, függetlenül attól, hogy lágy- vagy fásszárúak kiemelkedő szerepet játszanak az egészséges ökoszisztéma megtartásában, növényvédőszer és műtrágyák felfogásában ezért a meglévők megtartása kiemelten fontos. Ennek lehetőségeiről és módszereiről az ún. Zöldítési gazdálkodói kézikönyv (<http://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/411-zoldites-gazdalkodoi-kezikonyv?path=kiadvanyok>) ad iránymutatást.

Általános mezőgazdasági területen 1 hektárnál nagyobb telek esetében a 3%-a építhető be a termelés folytatásához szükséges gazdasági épületek, géptároló színek, a saját területen megtermelt termés és takarmány tárolására szolgáló épületek, állattartó épületek.

Erdőterületek

Az erdőterületeken történő gazdálkodás Oroszlány esetében a Vértesi Erdő Zrt. feladatkörébe tartozik. Az erdőgazdálkodás célja a természetes állapot fenntartását, az erdőkben található védett területek környezetének ápolása, tájképi szempontú védelme.

Védett, vagy védelmi célú erdőterületek épület nem építhető. Védett erdőkben a természeti értékek védelmének biztosítása mellett erdei melléképítmények, sport-, játék-, játszó- és pihenőszerkezetek helyezhetők el.

Turisztikai rendeltetésű erdőterületek esetében a területfenntartásához szükséges épületek, létesítmények, szállás, pihenést szolgáló létesítmények, oktatás, vendéglátás, szabadtéri sportlétesítmények helyezhetők el szabadonálló formában.

Vízfelületek

A vízfelületek tisztán tartása közös érdek, bármilyen környezetében végzett tevékenység hatással lehet minőségükre. A növényvédőszeres és műtrágyák felhalmozódása jelentős problémákat okoz, ezt pufferterületek kialakításával és integrált, célzott növényvédelemmel csökkenthetők. A szemetelés, hulladék elhelyezése illegálisan tilos, vízfelület mellett pedig fokozott veszélyt is jelent. A vizek körüli nádasok különleges élőhelynek számítanak, zavarásuk, aratásuk a költési időszakban tilos. Bármilyen jellegű beavatkozás esetén egyeztessük a fenntartóval!

Természetvédelmi szempontból jelentős területek

A természetvédelmi szempontból jelentős területek esetében fontos a területek természeti állapotának megtartása, javítása, a településképet meghatározó településkarakterek minőségének megóvása, kilátás- és rálátásvédelem megvalósítása. Törekedjünk a jellemző beépítetlen karakter megőrzésére. A területek a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságának illetékessége alá tartoznak.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

AJÁNLÁSOK / EGYÉB KARAKTER - PARKOLÓ TERÜLETEK

UTCÁK, KÖZTEREK, KÖZPARKOK

A zöldfelületek jelentőségére nem lehet elégszer felhívni a figyelmet, legyen az egy közlekedési sziget, egy vízelvezető árok vagy éppen egy intézmény előtti virágágyások. Szerepük a városkép, mikroklíma, csapadékvíz-elvezetés szempontjából egységenként jelentős, összefonódó hálózatként pedig az egész település ökoszisztémájának alapvető elemeit jelentik. Emiatt megőrzésükre, új felületek kialakítására minden építési beavatkozásnál figyelmet kell fordítani. Megfelelő növények kiválasztásával a legmostohább körülmények között is mutatós területeket kapunk. Különböző jó megoldások és javaslatok léteznek:

- Amennyiben reprezentatív helyen található a felületek, úgy virágágyás, városi környezetet jól tűrő virágos fás szárúak alkalmazása javasolt. Az ágyások, fahelyek kialakításakor olyan megoldásokat alkalmazzunk, melyek kiküszöbölik az ezeken történő áthaladást, föld tömörödését pl.: stabilizált gyöngykavics vagy farács a fahelyeken, emelt szegély az ágyások körül, közlekedési útvonalakhoz igazodó burkolatok stb.
- Mint minden városban, Oroszlányban is fontos szerep hárul a fasorokra, mint a zöldhálózati vonalas elemekre. Jelentős forgalom jellemző környezetükben emiatt folyamatos és szakszerű ápolásuk, karbantartásuk elengedhetetlen. Emellett egységes megjelenésre is érdemes figyelmet fordítani, a kiüregedő, elpusztult példányokat folyamatosan lehet azonos vagy hasonló megjelenésű, de városi környezetet jobban tűrő, továbbnemesített fajtákra cserélni.

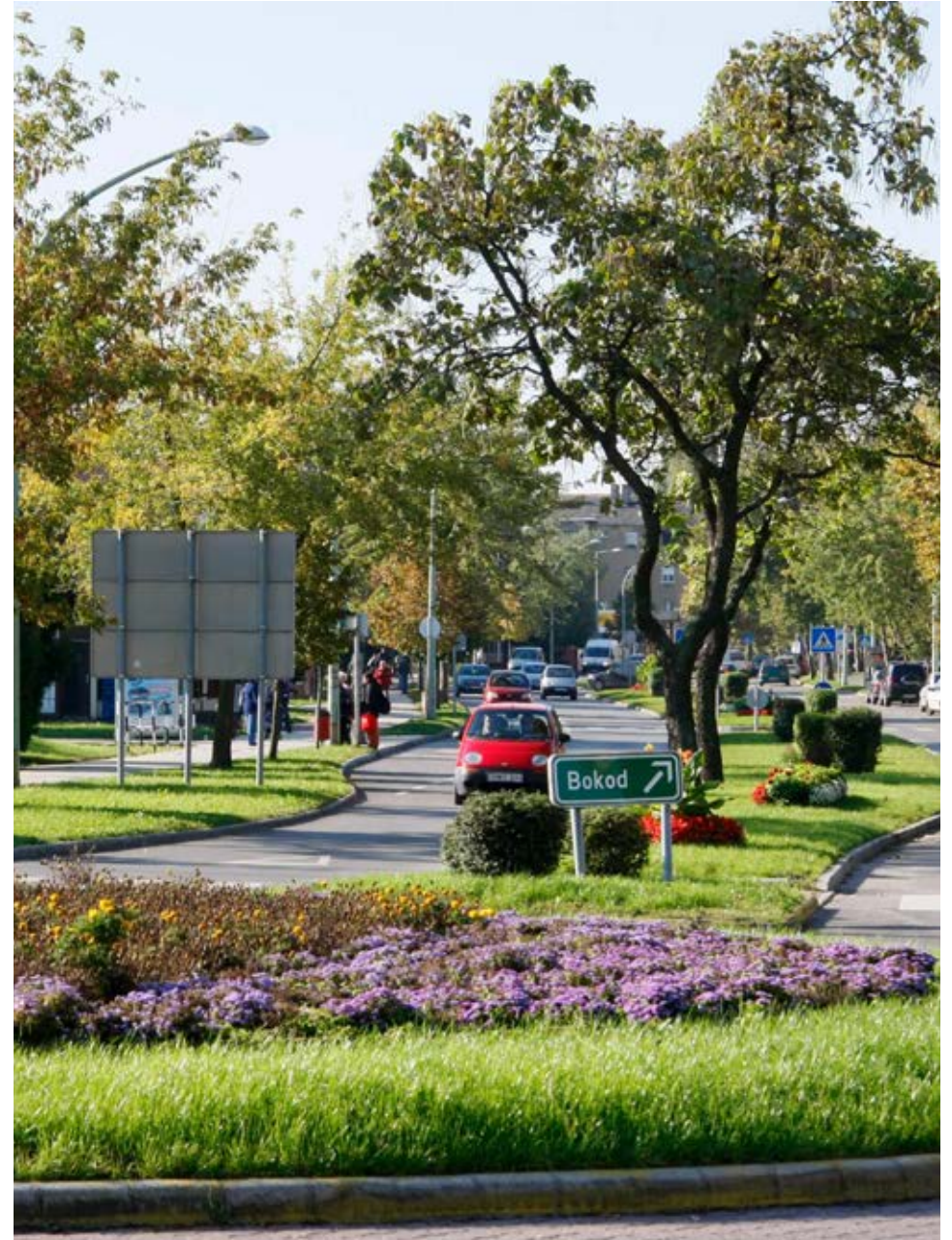

- A zöldfelület mellett vagy azok részeként számos kiegészítő objektum (utcabútor, világítótest, közműszekrény, tájékoztató felületek, stb.) kap helyet. Ezek funkciója fontos, hiszen biztosítják a város működését, segítik az élhetőbb környezet megjelenését. Érdekes az utcabútorokat egységes családból választani pótolni, szem előtt tartva az egyszerű fenntarthatóságot. A közműszekrények elrejtésére több lehetőség is kínálkozik, kreatív átfestésükkel akár vidám színfoltjai is lehetnek a városnak. Ne hagyjuk, hogy a táj, köztér látványába olyan művi elem ékelődjön, ami megzavarja annak harmóniáját. A tájékoztató táblák, akár várostérkép, akár utcanevtábla egységes arculattal jelenjen meg városszerte, lehetőség szerint meghatározott arculati logikához igazodva.

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

- A közlekedési területen megmaradt zöld felületekre városi környezetet jól tűrő cserjék telepítése javasolt, melyek rendszeres karbantartásával látási viszonyok is biztosíthatók (pl.: Yucca, Tamarix, Fostythia, stb.).
- A passzív rekreációt padok, világítótestek, utcabútorok mellett, harmonikus növényhasználattal, minden évszakban díszítő értékkel bíró fajták ültetésével, többszintű növénytakaróval és folyamatos gondozással támogassuk.
- Közterületre kitelepült vendéglátóegységekkel, teraszok a város szerves részét képezik. Törekedjünk az igényes kialakításra, kerüljük a nagyméretű, építettnek ható zárt oldalfallal és tetővel rendelkező objektumok elhelyezését. Mindig illesszük a köztér rendszerébe a terasz és kiülő felületeket, kerüljük a szedett-vedett, hozzátoldott megjelenést.
- Törekedjünk a fényszennyezés elkerülésére, ne alkalmazzunk hideg fehér fényű világítást, használjunk megfelelő ernyőzéssel kialakított világítótesteket, törekedjünk a világítás intenzitásának alacsonyan tartására, igazítsuk a kültéri világítást a tényleges használat idejéhez.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

Az elhelyezett reklámok, hirdetések, cégérek és cégfeliratok esetében kiemelten fontos a meglévő épített és természeti környezetbe, valamint a településképbbe való illeszkedés.

Reklámeszközök elhelyezése során vegyük figyelembe a homlokzatképbe illeszkedést, törekedjünk a homlokzati és utca szintű egységes megjelenésre.

Az épületek homlokzatain elhelyezhető cégérek, cégtáblákat és cégfeliratokat elhelyezése esetén cél, hogy azok szervesen illeszkedjenek a homlokzatok meglévő, vagy tervezett vízszintes és függőleges tagolásához, a nyílászárók kiosztásához, azok ritmusához úgy, hogy együttesen összhangban legyenek az épület építészeti részletképzésével, színezésével, építészeti hangsúlyaival.

A reklámhordozók elhelyezése során, azok nem akadályozhatják a közterület és a szomszédos ingatlanok, épületek, építmények rendeltetésszerű használatát, illetve a közterület fenntartási munkáit.

Reklámeszközök elhelyezése során vegyük figyelembe a homlokzatképbe illeszkedést, törekedjünk a homlokzati és utca szintű egységes megjelenésre. Kiemelten figyeljünk a betűméretre, az anyaghasználatra, a színválasztásra, az elhelyezési magasságra, az alkalmazott vászon árnyékolók színvilágára, valamint a kiegészítő elemekre, mint például megállítók, mobiltáblák.

Óváros és Ófalu területén tartsuk szem előtt a homlokzat egységét, ne takarja el semmilyen reklámfelület az épület díszítő tagozatait, összképet meghatározó részleteit. Épületek homlokzataira kerülő cég- és címtábla, információs vagy más célú berendezés épületdíszítő tagozatot nem takarhat el.

Reklámhordozók elhelyezése során kiemelten figyeljünk a betűméretre, az anyaghasználatra, a színválasztásra, az elhelyezési magasságra, az alkalmazott vászon árnyékolók színvilágára, valamint a kiegészítő elemekre mint, például a megállítók

Közterületről látható épületek egy-egy homlokzatának 5%-ánál nagyobb felületén nem helyezhető el cég- és címtábla, információs, vagy más célú berendezés.

Nem létesíthető reklámhordozó közterületen álló és védett fákon, emlékműveken és köztéri műalkotásokon és környezetükben, műemlék és helyi védelem alatt álló épületen, csobogókon, ivókutakon, szökőkutakon, virágágyásokban, játszótéri eszközökön, köztemetők kerítésein, közmű berendezéseken (kivéve kandeláberek).

Közparkok, védett természeti területek és úttartozékok rögzített helyszínén csak információs tábla létesíthető.

Üzlethelyiségenként legfeljebb egy mobiltábla/megállítótábla helyezhető el a közterületen, mely az üzlet kirakatától maximum 1,5 méterre állhat, a gyalogosforgalmat nem akadályozó módon.

Közvilágítási berendezésen, hírközlési oszlopon reklám célú felület nem helyezhető el. Egyéb közmű berendezésen legfeljebb 2 darab, A1-es méretet meg nem haladó méretű helyezhető el a beépítésre nem szánt területeken.

Ne alkalmazzunk vibráló, villogó, fényeket, ne használjunk futófényeket. Reklámvilágítással, térvilágítással kápráztatást, vakítást, ártó fényhatást okozni nem szabad. A felirat világításához szükséges eszközöket, kábeleket rejtett, nem látható módon kell kialakítani.

A reklámhordozókat folyamatosan karban kell tartani, ez a tulajdonos és a közvétező felelősége. Nagymértékben rontják a városképet a rossz állapotú, málló, romos megjelenésű, szedett-vedett kialakítású reklámfelületek elszaporodása.

Reklámfelület mindig csak hirdetemény aktualitásának idején legyen kint. Kerüljük a közterület telezsúfolását, nem aktuális reklámokkal, hirdetésekkel, mert jelentősen terheli a közterületek látványát, és rontja a településképet. Az idejét múlt, aktualitását vesztett hirdeteményt 15 napon belül el kell távolítani.

Közterületen álló hirdetőoszlop kizárólag Óváros területén helyezhető el.

Információs vagy más célú berendezés, amennyiben reklámot is tartalmaz nem helyezhető el előkertben, a településképileg meghatározó területeken, valamint A1-es méretet meghaladó méret esetében a beépítésre szánt területeken, erdő és zöldfelületeken.

Településképileg meghatározó területeken, országosan és helyi szinten védett területeken 1 m²-t meghaladó reklámfelületű óriásplakát-tábla nem helyezhető el.

Védett természeti területeken, Natura 2000 területeken, az ökológiai hálózat magterületén és ökológiai folyosó területén, egyedi tájérték, valamint a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területeken reklámhordozó és reklám – jogszabályban meghatározott kivétellel – nem helyezhető el.

A majki történeti birtokhatár területen cégtáblán, címtáblán és útbaigazító táblarendszeren kívül hirdető berendezés nem helyezhető el.

Közterület felett átfeszített transzparens csak kivételes jelentőségű, országos, városi jelentőségű rendezvényekkel kapcsolatosan létesíthető, a rendezvény időtartamára, illetve azt megelőzően legfeljebb egy héttel, önkormányzati rendezvény esetén a Polgármester által engedélyezett időtartammal azt megelőzően.

Oroszlány területén háromdimenziós reklámtárgyakat elhelyezni nem lehet.

Óriásplakát-táblát tilos elő- vagy oldalkertben létesíteni.

1,0 m²-nél nagyobb reklámfelületet tűzfalra, épület tűzfalára festetten sem lehet elhelyezni.

Molinó kizárólag építkezés védőhálójára tehető ki, illetve időszakos rendezvény népszerűsítésére, szabadtéri, időszaki kiállítás prezentálására használható.

HÍRKÖZLÉSI BERENDEZÉSEK

Lakóterület és üdülőterület, illetve külterületi lakott helyeken, valamint azok 200 méteres környezetében engedély köteles antenna, antenna tartószerkezet (tornyot), rádiófrekvenciás bázisállomás nem létesíthető. (HÉSZ 5. § (6))

Településsztétikai szempontból beépített és beépítésre szánt területen új (közép-, kifestültségű, valamint közvilágítási) villamosenergia ellátási hálózatot új távközlési hálózatot, Kábel TV hálózatot,

építeni csak földkábeles elhelyezéssel szabad. (HÉSZ 33. § (2), (3), (4))

Ha már a közterületen van kiépített légkábeles villamosenergia, vagy távközlési hálózat, illetve kábel Tv hálózat, a légkábeles hálózat felhasználásával új szolgáltatás is kiépíthető. (HÉSZ 33. § (5))

6

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

ÉPÜLTEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK
KÖZTERÜLETEK, ZÖLDFELÜLETEK

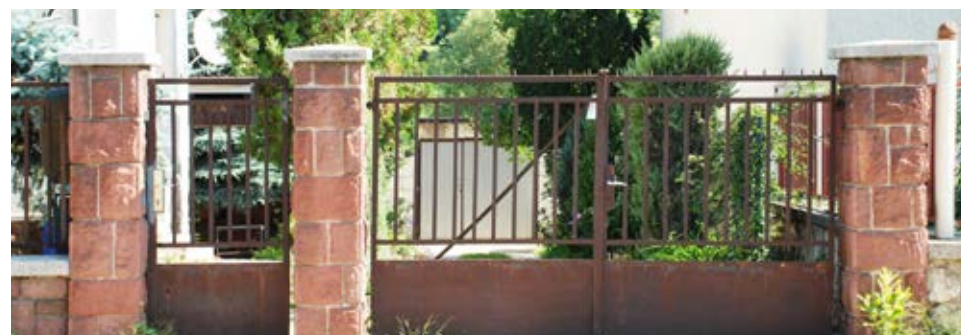
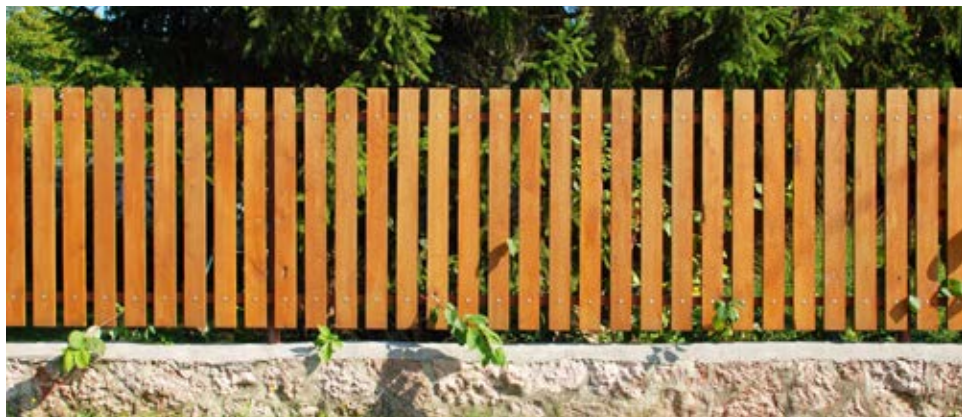

100
JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA / HÍRKÖZLÉSI BERENDEZÉSEK

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

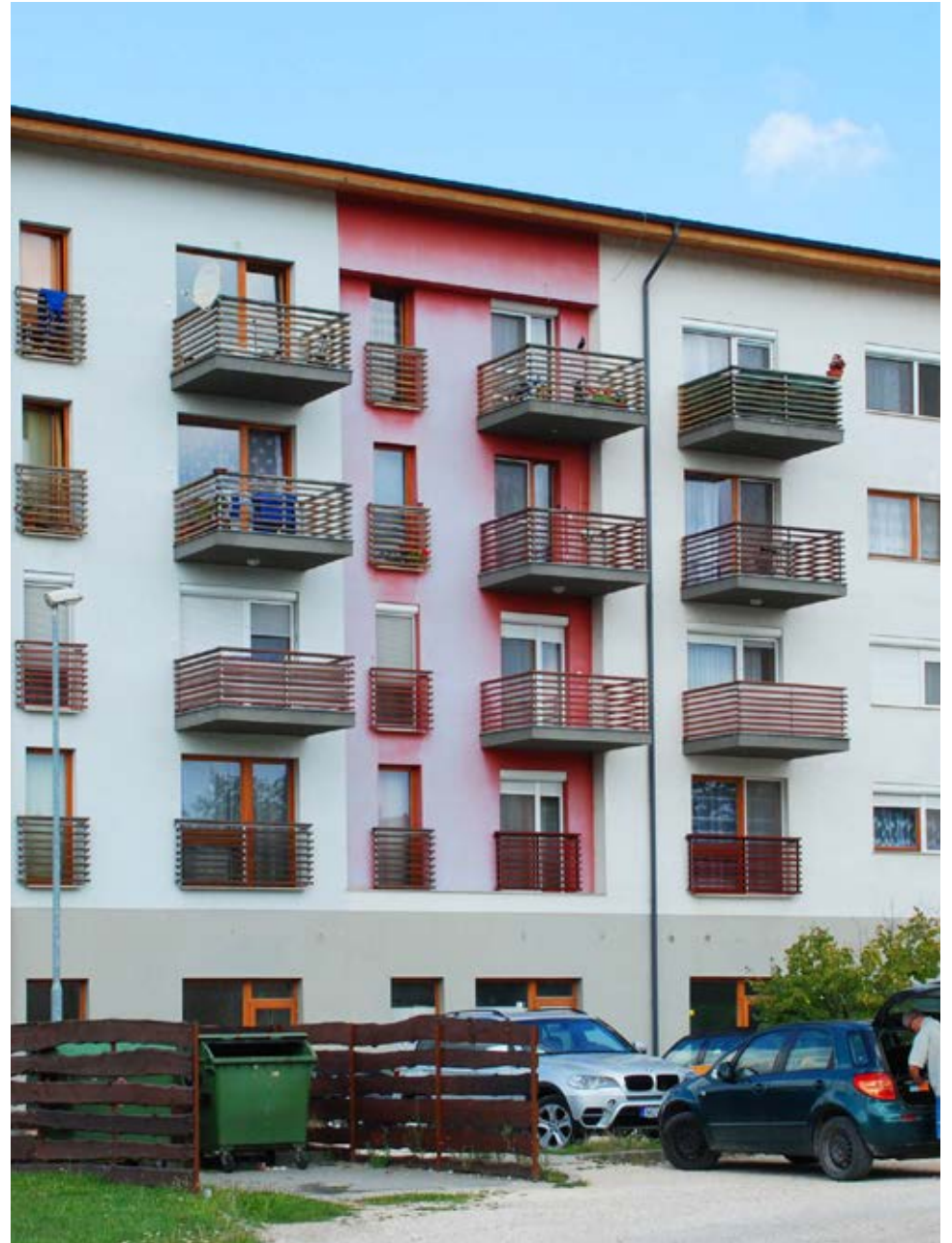

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

Képek forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

7

**JÓ PÉLDÁK
BEMUTATÁSA**

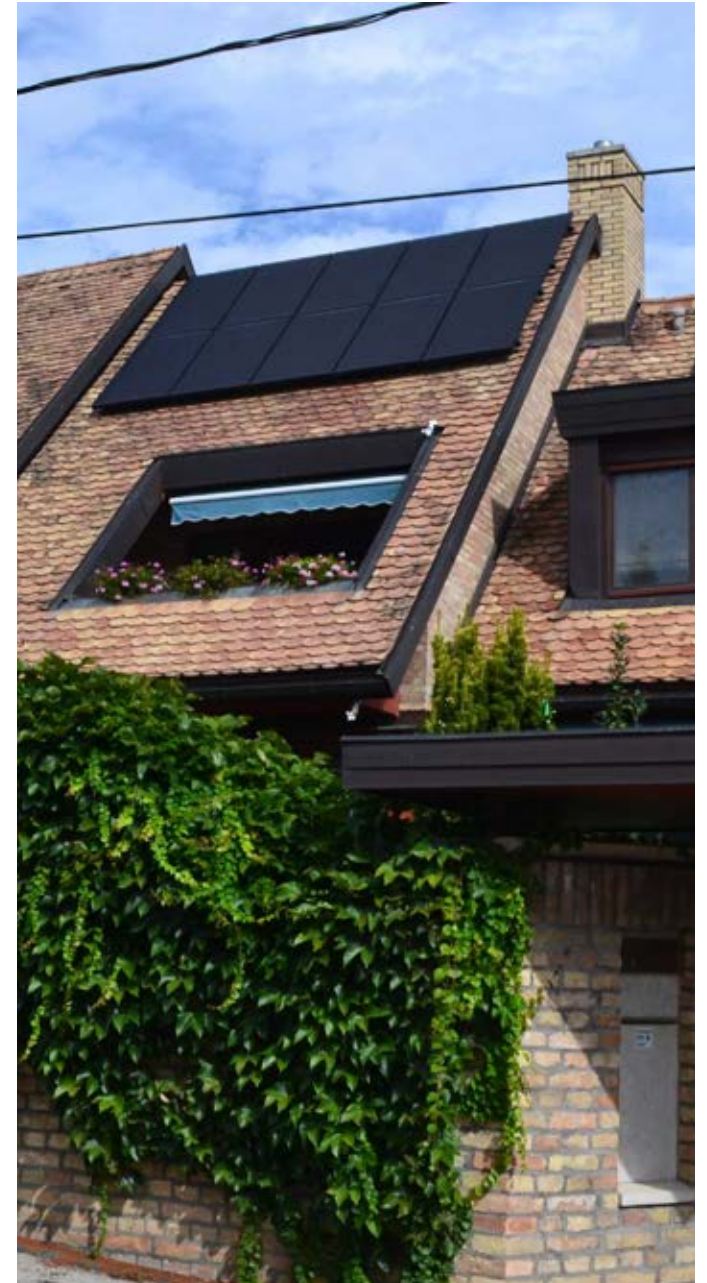
SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK
EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK

Képek forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára
VELEMÉNYEZÉSI ANYAG 1.1

VELEMENYEZESI ANYAG 1.1

9. HIVATKOZÁSOK

- Által-ér alegység vízgyűjtő gazdálkodási terve (2016) és térképes adatbázisa: <https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149> és <http://geoportal.vizugy.hu/vizgyujtogazd03/>, elérés időpontja 2017. 09. 21.
- BME Lakóépülettervezési Tanszék, (2016): HISTORIKUS VÁROSI SZÖVET MEGÚJÍTÁSA, Vezetői összefoglaló kiadvány, elérhető: http://budapest.hu/Documents/V%C3%A1ros%C3%A9p%C3%ADt%C3%A9si%20F%C5%91oszt%C3%A1ly/Historikus_%C3%96sszefoglal%C3%B3.pdf, elérés időpontja 2017. 10. 15.
- Magyar Bányászati és Földtani Hivatal térképes adatbázisa: <http://www.mbfh.hu/home/html/index.asp?msid=1&sid=0&hkl=537&lng=1>, elérés időpontja 2017. 09. 21.
- Oroszlány város integrált településfejlesztési stratégiája, I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT
- Kisné Cseh Julianna, Kulturális Örökségvédelmi Hatástanulmány Oroszlány Város településrendezési tervéhez
- OROSZLÁNY INTEGRÁLT VÁROSFELJESZTÉSI STRATÉGIÁJA, Oroszlányi Szolgáltató Zrt., 2010. március
- Vígh et al. (2005): Erdészeti ökológia, elérhető: <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/erdeszeti-okologia/ch04s05.html>, elérés időpontja 2017. 09. 21.

Fényképek forrása:

- Történeti térképek: mapire.eu/hu/
- Légifotók (1966, 1984) fentrol.hu
- Archív fotók fortepan.hu
- Majkpuszta, vízimalom oroksegnapok.hu/helyszinek/302
- Oroszlány Város Önkormányzata fotótára
- Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.) (ÚJ LÉGIFOTÓK)

A forrásmegjelölés nélküli fényképek a Településképi Arculati Kézikönyvhöz kapcsolódóan készültek a szerzők által, ideje 2017 augusztus-október

Internetes források:

- arany60.eoldal.hu/cikkek/az-iskolarol.html
- banyaszatimuzeum.hu
- bnpi.hu/oldal/okologiai-halozat-94.html
- dunaipoly.hu/hu/helyek/vedett-teruletek/budai-tajvedelmi-korzet/vertesi-tajvedelmi-korzet
- egykor.hu
- egykor.hu/orozslany/varoskapu/2638
- kbm.hu/hu/node/26
- kirandulastippek.hu/vertes-gerecse-velencei-to/bokodi-to-az-uszo-horgaszfalu
- kozterkep.hu
- kozterkep.hu/~17171/Sgraffito_Oroszlany_2015.html
- ksh.hu
- majk.hu/kolostor/cellahazak
- majk.hu/kolostor/tortenet
- majkikolostor.hu/magyar/oldalak/a_kolostor
- majkikolostor.hu/magyar/oldalak/a_kolostor/
- muemlekem.hu
- muemlekem.hu/muemlek?id=6350
- muemlekem.hu/muemlek?id=6352
- muemlekem.hu/muemlek?id=6354
- muemlekem.hu/muemlek?id=-9804
- natura.2000.hu/hu
- nemzetimuemlek.hu/index.php/epulet/bences_apatsag_romjai
- nemzetimuemlek.hu/index.php/epulet/bences_apatsag_romjai/
- nepesseg.com/komarom-esztergom/orozslany
- orhe.hu/index.php/horgasztavaink
- oroksegnapok.hu/helyszinek/302
- orozslany.hu/a-varos
- orozslany.hu/a-varos/banyaszati-muzeum
- tajepiteszek.hu/alapfogalmak
- turautak.com/cikkek/varak--romok/templomromok/vertesszentkereszt-bences-apatsag-romjai.html
- utazomajom.hu/lebego-falu-bokodi

10. IMPRESSZUM

OROSZLÁNY VÁROS TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

OROSZLÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA RÉSZÉRŐL

R. Takács Eszter	Oroszlány Város Főépítésze
Óváriné Szeglet Erzsébet	Oroszlány Város Önkormányzata
Bartalus László	Oroszlány Város Önkormányzata

KÉSZÍTETTE:

HÉTFA Elemző Központ Kft.	
Dr. Csité András	Ügyvezető
Szendrei Zsolt	Építész, Urbanista
Iváncsics Vera	Tájépítész
Obertik József	Elemző
Bakó Bettina	Építészhallgató, gyakornok
Marosi Péter	Építészhallgató, gyakornok

SAJÁT FÉNYKÉPEKET KÉSZÍTETTE

Szendrei Zsolt	Iváncsics Vera
Bakó Bettina	Marosi Péter

Oroszlány, 2017. 11. 03.